

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ul. 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.— po raznašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno.

Maribor, Grajski trg št. 7, Telefon
št. 2455.

Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Prvi glavni naraščajski dan v Pragi:

Viharne ovacije sokolski mladini

Jugoslovanski sokolski naraščaj je s svojim prvim nastopom pred 170.000 gledalci pokazal moč in silo jugoslovenskega Sokolstva in žel največje priznanje — Nepopisni prizori jugoslovensko-čehoslovskega bratstva

Praga, 26. jun. h. Današnji prvi naraščajski dan X. veesokolskega zleta je tako po številu sodelujočih kakor po številu gledalcev in po tem, kar je s svojim današnjim nastopom pokazala sokolska mladina, zasenčil vse doedanje slone prireditve. Bil je obenem nepopisna manifestacija čehoslovske jugoslovenskega bratstva, ki je dala svoj pečat vsej današnji prireditvi. Jugoslovenci niso bili samo predmet največje pozornosti, marveč so s današnjim nastopom dosegli tak uspeh kakor doslej menda še nikdar ter so tako pred svetovno javnostjo pokazali, kaj more tiho, a vztrajno delo jugoslovenskega Sokolstva doseči tudi v najtežjih okoliščinah. Zjutraj je kazalo, da bo vreme skazilo današnji dan. Po hladnem pišu sta sledila dopoldne dva huda naliva in se opolne, ko so se že začele polagoma zbirati množice, je bilo nebe pokrito s temnimi, nič dotrega napovedujočimi oblaki. Šele okrog 13. je prodrlo solnce skozi oblake in popoldne je zavladalo prav ugodno vreme. Vročina, ki je bila večer skoraj že neznosna, je popustila. Lahen vetrič pa je razpihal soparico tako da je bilo vreme kakor nalašč za tako prireditev.

Sokolski stadion v Pragi je doživel že marsikako veličastno manifestacijo kar pa se je popoldne odigralo na prostornem telovadišču in po ogromnih tribunah, se sploh ne da popisati. Bil je en sam val navdušenja, en sam klic priznanja, en sam dokaz tesne povezanosti naroda in Sokolstva. Jugoslovanska sokolska mladina, ki je zastopala vso jugoslovensko sokolsko armado, si je zopet vpelila v sokolski venec novo lovoriko. Staro bratstvo, ki je vezelo v hudih in dobrih časih starejšo generacijo čehoslovskega in jugoslovenskega Sokolstva, je danes svečano potrdila tudi sokolska mladina in jugoslovanski sokolski naraščaj je znova svečano dokazal, da hoče slediti zgledu starejših Sokolov in čuvati tradicije prijateljstva in bratstva, ki vežejo prav po sokolski ideji jugoslovanski in čehoslovske narode.

Ob nepopisnem navdušenju in zatirjevanju je starosta ČOS dr. Bukovsky izjavil, da bo zastopil jugoslovanski sokolski naraščaj Prago čvrsto povezano s čehoslovskega sokolskim naraščajem v eno telo. Mi smo od danes dalje njihovi, a oni naši.

Jugoslovanski sokolski naraščaj je prinesel v Prago in v so Čehoslovske ne samo mladinsko radost, podjetnost in živahnost, marveč tudi zavest in slavo. S ponosom moremo zabeležiti, da so bili danes v praškem stadionu deležni največjih ovacij Jugoslovenci, da je jugoslovanski sokolski naraščaj znova proslavil vso kraljevino Jugoslavijo.

in svojega vzvišenega starešina Nj. Vel. kralja Petra II. Jugoslovenci so si v Pragi pridobili na tisoče novih prijateljev med brati Čehoslovaki in prepričani smo, da bodo vsi, ki so bili danes priče nepopisnih manifestacij, ostali prijatelji do smrti.

Ogromen naval množic

Že v prvih popoldanskih urah so se valile proti sokolskemu stadionu nepregledne množice. Prometna policija je vzorno urejala ves ogromni promet. Na tisoče in tisoče avtomobilov, avtobusov, motorjev, celj tramvajski vlaki, vmes pa so se od vseh strani valile proti stadionu nepregledne kolone Sokolov in sokolskega občinstva. Že davno pred pričetkom prireditve so bile vse tribune in vsi za občinstvo določeni ogromni prostori nabit polni. Nad 170.000 vstopnic je bilo prodanih za današnji prireditev, toda prodali bi jih bili lahko še 100.000, če bi bilo dovolj prostora. Množice, kakršne vidimo pri nas doma le na največjih prireditvah, so zaman čakale pri vstopu v upanju, da se vendarle se ta ali oni prerine skozi vhod in dobi bodisi le najzadnje mesto, da bi mogel prisostvovati tej pomembni sokolski manifestaciji.

Počastitev državnih zastav

Prireditve se je pričela z izobešanjem najprej čehoslovske, nato pa jugoslovenske zastave, ki se jima je vsa zbrana sokolska družina poklonila z vso spoštljivostjo in znak neomajne vdanosti in zvestobe.

Prihod prezidenta dr. Beneša

Točno ob 3. so naznanile sokolske fanfare prihod prezidenta republike dr. Beneša. Ko se je pojavil pri častnem vhodu, je vsa zbrana stotisočglava množica vstala s sedežev in mu prirejala viharne ovacije. Prezidenta republike s soprogo so pri vstopu pozdravili in spremili do častne tribune predsedstva ČOS in predsedstva SKJ. Na častni tribuni so bili tudi vsi člani vlade z min. predsednikom dr. Hodžo, vsi generalni štab, številna generaliteta, pomembno število čehoslovskega oficirjev, ves diplomatski zbor, med njimi tudi zastopniki nemškega in vatikanskega poslanstva.

razo svojemu razpoloženju. Ogromna množica je zastrmela nad silo, disciplino in duhom sokolske mladine, rojene že v svobodnih državah, ki ni poznala okovov suženjstva in ve zanj le iz pripovedovanja starejših bratov. Vsakdo, ki je bil danes navzoč na stadionu, se je zavedal, da je ta mladina najčvrstejše jamstvo naše bodočnosti in da starejši generaciji ni treba strahovati za domovino in sokolske ideale.

Naraščajski javni nastop so otvorila dekleta v svojih slikovitih krojih. Vse aranžma je bil silno posrečen in je zgrajen na motivu iz Smetanove opere »Prodane neveste«: »Zakaj bi bili tožni«, dal pravilen izraz današnjemu razpoloženju. Množica kar ni mogla nehati s ploskanjem in klicanjem, tako jo je navdušila že prva točka.

Ovacije jugoslovenskemu naraščaju

Nepopisni vihar navdušenja pa je zajel ves stadion, ko so se nato pojavili na ogromnem telovadišču jugoslovenski naraščajniki in naraščajnice. Nad stadionom so zakrožila letala, vsa nepregledna množica pa se je dvignila s sedežev in klicala ter z robci mahala postavnim jugoslovenskim Sokolcem in Sokolčicam, ko pa so Jugoslovenci začeli izvajati svoje vaje, je zavladala skoraj grobna tišina.

Z naraščajočim občudovanjem je vsa zbrana množica sledila skladnim gibom krasno oblikovanih teles in zastrmela v divljenju nad tem, kar je pokazal jugoslovanski sokolski naraščaj kot sad vztrajnega dela v sokolskih telovadnicah. Ko je bil nastop zaključen, je izbruhnil po ogromnem stadionu vihar odobravanja in priznanja. Sam prezident čehoslovske republike dr. Beneš je navdušeno ploskal in z rokami mahal jugoslovenskim naraščajnikom in naraščajnicam, ki so s svojim strunim nastopom zadivili slehernega gledalca.

Vsi, ki so prisostvovali sokolskim zletom in drugim podobnim prireditvam, izjavljajo, da takega navdušenja še nikdar niso videli in doživeli. Priznanje, ki ga je žel jugoslovanski sokolski naraščaj danes v praškem stadionu, je veljalo obenem vsem jugoslovenskemu Sokolstvu. Gotovo več kakor četr ure je ves stadion odmeval gromovitega ploskanja in vzklikanja. Množica se kar ni mogla ločiti od jugoslovenskih naraščajnikov in naraščajnic. Ko so že hoteli zapustiti stadion, da dajo mesta naslednjim telovadcom, so morali na splo-

šno zahtevo ponovno defilirati mimo vseh tribun, vedno znova pozdravljeni z viharim aplavzom in vzklikanjem.

Priznanje načelnika ČOS

Nastop jugoslovenskega naraščaja je napravil tako silen vtis, da ga je načelnik ČOS br. dr. Klinger še posebej podčrtal s tem, da je po zvočnikih izrazil priznanje Jugoslovenom in pozval čehoslovske naraščaje, naj sledi temu zgledu in naj s svojim nastopom pokaže isto, kar so pokazali jugoslovski naraščaji.

16.000 čl. naraščajnikov

Nato je sledil impozantni nastop 16.000 čehoslovskega naraščajnikov, ki res ni zaostajal za Jugoslovenci. Tudi Čehoslovaki so pokazali, kaj zmora sokolska telovadnica, in podali sliko skladnosti, izvežbanosti in discipline, ki je prav tako zadivila gledalce.

Jugoslov.-čsl. sokolsko pobratimstvo

Središče vsega današnjega nastopa pa je bil skupni nastop jugoslovenskega in čehoslovskega sokolskega naraščaja. Ogromni stadion je bil skoro premajhen, da bi mogel sprejeti vso to armado bodočih nosilcev sokolskih idealov. Množica je vedno znova dajala izraza svojem navdušenju ob pogledu na to impozantno armado sokolskega naraščaja. Ovacije so dosegle višek, ko so jugoslovanski in čehoslovske naraščajniki izmenjali svoja darila.

Jugoslovanski sokolski naraščaj je poklonil čehoslovskega naraščaju krasno sliko prvega starešina SKJ Nj. Vel. kralja Petra II., ki jo je izdelal zagrebški akademski slikar Jelačić, na zlatem okviru pa je na srebrnem grbu posvetilo.

Sliko je izročil drugi podstarešina SKJ br. Paunković z besedami: Poklanjam vam silno Nj. Vel. kralja Petra, našega vzvišenega starešina v znak ljubezni do naraščaja bratskega čehoslovskega naroda.

Zahvala staroste ČOS

V imenu čehoslovskega naraščaja je izročil starosta ČOS br. Bukovsky jugoslovenskemu naraščaju krasen kristalni pokal z umetno gravuro. Naglasil je, da govore ti darovi vsem iz srca. Čehoslovaki se prav dobro zavedajo pomena poklona jugoslovenskega Sokolstva, a prav tako naj bo darilo, ki ga poklanja čehoslovske sokolski naraščaj jugoslovenskemu, znak čiste in iskrene ljubezni, ki veže vse čehoslovske Sokolstvo z jugoslovenskimi sokolskimi sobori. Ta darila naj bodo obenem zaobluba vsega Sokolstva za vso bodočnost: Zvestoba za zvestobo. V tem trenutku zagotavljamo vsem jugoslovenskemu Sokolstvu, da hočemo z njim deliti vse dobro in zlo in se vedno zavedati sokolskih dolžnosti. Od tega trenutka naj bo naša mladina tako tesno povezana z vašo mladino po istih idealih, kakor smo že od nekdaj povezani starejši sokolski bratje in sestre.

Množica je stoji sledila tej pomembni sokolski svečanosti in zaoblubi ter ob koncu prireditve vedno znova nepopisne ovacije Nj. Vel. kralju Petru, prezidentu dr. Benešu, Jugoslaviji, čehoslovskega naroda in Sokolstvu.

Javni nastop so zaključile čehoslovske naraščajnice, ki jih je nastopilo 16 tisoč. Čeprav niso imele niti ene skupne skušnje, so vendar izvajale dokaj težke vaje skladno in strumno in žele navdušeno priznanje. Vsi, ki so vedeli, da nastopajo vsa ta dekleta brez vsake skupne skušnje, kar niso mogli verjeti, da je kaj takega sploh mogoče. Sam prezident dr. Beneš se je po zvočnikih zahvalil sokolskim dekletom, da so na tako impozanten način manifestirale naravnost vzorno disciplino in s tem pokazale, da niso samo dobre Sokolice, marveč, da bodo tudi dobre čehoslovske žene.

Se dolgo potem, ko se je telovadišče že izpraznilo, je množica še vedno vztrajala na svojem mestu in vedno znova dajala duška svojemu priznanju in navdušenju. Vsem, ki so imeli priliko prisostvovati današnjim svečanostim sokolskega naraščaja, bo ostal današnji dan v neizbrisnem spominu.

Vsa množica je odhajala s stadionu z zavestjo, da je sokolska mladina najbudnejši čuvár domovine in najzanesljivejša jamstvo srečnejše bodočnosti.

Čestitke dr. Beneša

Praga, 26. jun. h. Predsednik republike dr. Beneš je danes na stadionu prejel prvega podstarešina SKJ br. Engelberta Gangla ter se v daljšem razgovoru zanj, kako je z njegove roko in nu počel, da bi prav kmalu popolnoma okrevel. Izrazil mu je svoje zadovoljstvo in svoje veselje nad dejstvom, da je br. Gangl kljub težki poškodbi vztrajal na svojem odgovornem mestu in tako močnejše prenašal nezgodo.

Takoj nato je prezident dr. Beneš sprejel jugoslovenskega poslanika dr. Protića in mu iskreno čestljal h krasnemu nastopu in uspehu jugoslovenskega sokolskega naraščaja ter izrazil svoje priznanje in svoje občudovanje jugoslovenskemu Sokolstvu.

Za povzdigo našega sporta

Dr. Stojadinović in dr. Miletić o nalogah telesne vzgoje in sporta

Beograd, 26. jun. AA. Na pobudo predsednika vlade dr. Stojadinovića je bila sklicana za dopoldne konferenca vseh jugoslovenskih sportnih organizacij v prostorih JNS v Beogradu. Pred poslopijem jugoslovenske nogometne zveze so beograjski sportniki pozdravili predsednika vlade dr. Stojadinovića ob prihodu s trikotnim »Zdravo!«. Konference se je udeležil tudi minister za telesno vzgojo dr. Miletić. Zborovanje je otvoril predsednik zveze dr. Mihajlo Andrejević ki se je zahvalil min. predsedniku dr. Stojadinoviću in ministru dr. Miletiću za izkazano čast.

Ob koncu njegovega govora so sportniki z navdušenim vzklikanjem pozdravili Nj. Vel. kralja Petra II., Nj. Vis. kneza namestnika Pavla, predsednika vlade dr. Stojadinovića in ministra dr. Miletića.

Zatem je spregovoril min. predsednik dr. Stojadinović, ki je med drugim poudaril:

Kr. vlada želi pomagati, da bi se dvignil naš narod, vsi njegovi sloji, v vseh krajih naše države. Pred tremi leti smo preživljali težko gospodarsko krizo. Zaradi tega se je morala vlada posvetiti v prvi vrsti gospodarskim vprašanjem. Cena kmetijskim pridelkom, nezno bremena kmetijskih kmetičkih dolgov, velik pritisk davčnih bremen, so bili problemi, s katerimi se je morala vlada v prvi vrsti baviti, dr. zreč se načela »primum vivere«. V zadnjih ireh letih smo te razne gospodarske probleme srečno rešili. Danes so cene kmetijskih pridelkov dvakrat višje, kakor so bile tedaj. Dolgovi so se zmanjšali za polovico, davčno breme pa je znosno. Po končani tej prvi etapi gospodarskega razmaha, je danes prišel čas, da obrnemo svojo pozornost na druga vprašanja, predvsem na vprašanja, kako bi dvignili duhovno in telesno kulturo našega naroda. S telesno vzgojo smo dosti zaostali za drugimi narodi. Film o berlinski olimpijadi, ki ga prav te dni predvajajo v Beogradu, dokazuje najbolje, koliko dela nas čaka, da bomo dosegli druge narode na sportnem polju. Temu vprašanju telesne vzgoje našega ljudstva moramo posvetiti posebno pažnjo zlasti pri mladini, od katere sta odvisna bodočnost in moč našega naroda. V dobi nacionalizma, za katerega manifestirajo danes povsod okoli nas ter po vsem svetu, vidimo pri gotovem delu naše mladine, posebno akademske, navdušenje za internacionalizem. Za svoje delo iščemo primorov drugod, zanemarjamo pa naše narodne junake, ki so ustvarili našo državo. Razloge za ta pojav moramo iskati na raznih straneh. Zdi se, da je eden izmed teh razlogov tudi nezadosten fizični razvoj telesa dela naše mladine. Znano je, da more biti zdrav duh samo v zdravem telesu. Zato moramo ta zdravi duh krepiti s telesno vzgojo v naši mladini.

Da dosežemo ta veliki cilj, se mi zdi, da je v prvi vrsti treba ustanoviti visoko šolo za telesno vzgojo, ki bi imela namen pripraviti učitelje za razne vste sporta. Ne smemo več dopustiti, da bi se morali naši učitelji šolati v tujini. Jugoslovensko mladino morajo vzgajati jugoslovenski učitelji, ki so usposobili v jugoslovenskih šolah in so prepojeni z nacionalnim duhom. Poleg takšne šole je važno zgraditi tudi olimpijski stadion neglede na to, ali bomo imeli pri nas olimpijado ali ne, poleg tega pa je treba postaviti tudi vojaško-sokolski stadion.

Poleg stadionov in visoke šole za telesno vzgojo preostaja tu tudi vprašanje taks za sportne prireditve, ki predstavljajo danes močno oviro za nadaljnji razvoj sporta pri nas. Naša finančna politika ne sme iti za tem, da bi s sportnimi prireditvami pridobivala večje dohodke za državno blagajno. Dohodki državne blagajne se ne smejo povečati z zvišanjem taks na sportne prireditve, pač pa morajo postati večji zaradi večjega števila mladih krepkih in zdravih sportnikov.

Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović je na koncu svojega govora zaprosil navzoče predstavnike raznih sportnih panog iz vseh krajev države, da izrazijo svoje želje in misli, kako bi se izdelal ob skupnem sodelovanju sportnikov in ministrstva za telesno vzgojo ljudstva načrt za bodoči razvoj sporta v Jugoslaviji. Ideal vseh nas — je končal predsednik vlade, — mora biti velika in zdrava Jugoslavija...

Govor ministrskega predsednika dr. Stojadinovića so često prekinjali z viharim odobravanjem.

Nato je govoril minister za telesno vzgojo dr. Vjekoslav Miletić, ki je dejal:

Pogoja za napredek jugoslovenskega sporta sta strokovna izobrazba učiteljev in zgraditev stadionov in telovadišč. S tem mora računati tudi ministrstvo za telesno vzgojo in mora prijeti najrazličnejše težave za nastavljenice, ki bodo telesno vzgajali mladino in vodili smučarske, plavalne in lahkoatletičke tečaje. V letošnjem poletnem načrtu so določeni tudi strokovni tečaji za alpinistiko in pouk v vešlanju. Po večletnem prizadevanju se je začelo reševati vprašanje jugoslovenske visoke šole za učitelje gimnastike in sporta. Dokler nam reč na srednjih šolah ne bodo poučevali mladine strokovno izobraženih sportni učitelji, med našo inteligenco ne bo pravega razumevanja za sport. Naša bodoča naloga bo omogočiti tudi univerzitetni mladini, da se bo lahko bavila z nogometom, lahkoatletiko, plavanjem, veslanjem

in drugimi sportnimi panogami. Hlba našega sporta in pravi vzrok neuspeha je prav v tem, ker se s posameznimi sportnimi panogami bavi samo neznamen odstotek ljudi. Če imamo sedaj v veliki Jugoslaviji samo 20 plavalnih in 19 veslaških klubov, mora biti vsakemu jasno, da bodo naši uspehi v bodoče ob sodelovanju stotisočev srednješolske in desetstisočev univerzitetne mladine postali na mah večji. Najvažnejše za državo je, da je mladina zdrava, močna, telesno ter duševno razvita. To je podlaga vsega. S takšno mladino bomo mogli doseči iste rezultate, s katerimi se ponašajo veliki narodi. Velika vloga telesne vzgoje v tujih državah nam je vsem znana. Vemo, da so n. pr. Nemci dosegli olimpijsko prvenstvo l. 1936, ker imajo sedem milijonov organiziranih sportnikov. Nemško prosvetno ministrstvo je na vseh univerzah ustanovilo stolico za sport in gimnastiko ter dijake ne morejo delati izpitov, če se niso vsaj dve leti bavili s sportom. Na srednjih šolah je vpeljan tedenski peturni pouk o telesni vzgoji. Zaradi tega je telesa vzgoja v totalitarnih državah sestavni del strankinske mladinskega programa. Ne smemo pozabiti, da so Nemci vestno izvajali telesne vaje in gradili sportna vežališča že v dobi, ko so se naši predniki pripravljali za prvo vstajo. Naše razmere so drugačne in ne dovoljujejo, da bi enostavno kopirali sportno organizacijo gotovih neprednih držav. Pri nas je potrebno načrtno delo 10 do 20 let, da bi reformirali fizično vzgojo v srednjih šolah in da bi izvršili propagando med ljudstvom ter zgradili potrebna telovadišča. Vsak dober Jugosloven mora iskreno pozdraviti idejo zgraditve lepega in reprezentativnega sportnega stadiona v Beogradu. Prvič je tak stadion kulturna potreba naše prestolnice, drugič pa je potrebna zgraditev stadiona zato, ker bodo temu beograjskemu primeru brez dvoma sledila tudi druga naša mesta. Danes smo želimo, da bi posamezne občine zgradile za svoje prebivalstvo igrišča, plavalne bazene in telovadišča. Jutri bomo morali misliti že na zakon, po katerem bodo občine dolžne, da v določenem času ukrepejo vse, kar je potrebno za telesno vzgojo mladine. Če sedaj za takšne namene nimamo dovolj sredstev, moramo pri mestnih načrtih in proračunih gledati tudi na sportne potrebe in preskrbeti zemljišča za igrišča, plavalne bazene itd.

Po zaslugi predsednika vlade dr. Stojadinovića, ki je dal to pobudo, bodo to vprašanja, ki se tičejo naše prestolnice, rešena v najkrajšem času. Reprezentativen in olimpijski stadion, za katerega je po mnenju strokovnjakov najugodnejši prostor v spodnjem delu mesta pod Kalemegdanom, ni potreben samo Beogradu, temveč tudi naši narodni skupnosti. Ta stadion bo ponos vseh dobrih Jugoslovenov. Poleg olimpijskega stadiona, bo treba zgraditi velik prostor za zlete, vojaške in sokolske. Po mišljenju prof. Marha je najugodnejši prostor za zgraditev vojaškega sokolskega stadiona na Banji, kjer imamo že sedaj velike manifestacije naše vojske. Naša prestolnica potrebuje brez dvoma tudi plavalni bazen, ki bo dovolj velik za olimpijske prireditve. Dunava in Sava moreta zadostiti sportskim potrebam večjih ljudskih množic, za podvigo kvalitetnega plavalnega sporta pa je prvi pogoj, da zgradimo bazen, ki bo mladini lahko dostopen in se bo mogla v njem sistematsko vaditi. Najbolje nam to potrjuje primer Ljubljane. Dokler Ljubljana ni zgradila plavalnega bazena v središču mesta, se ljubljanski plavalci sploh niso mogli pojaviti pri tekmah za državno prvenstvo. Po zgraditvi bazena v Ljubljani so vstopili ljubljanski plavalci v državno reprezentanco in dosegli znane rekorde. V modernih državah je potrebno, da zgradi vsaka občina toliko vežališč, da pride na vsakega posameznega prebivalca 3,5 m² površine, na kateri se lahko telesno vežba. To je minimum, ki je potreben. To bi se reklo, da bi moderni Beograd s približno 300.000 prebivalci moral imeti trikrat 300.000 m² vežališč, igrišč itd. To bi odgovarjalo prostoru, na katerem bi bilo mogoče zgraditi na stotine nogometnih igrišč.

Ker morajo biti sportna igrišča čim bolj dostopna, je potrebno, da se porazdelijo na posamezne mestne okraje. Zaradi tega je treba zagovarjati predlog, da se otok Ada Ciganlija in druga zemljišča rezervirajo za sportne namene, za odpočitek in razvedrilo.

Na koncu želim, priskočiti na pomoč prizadevanju sportnikov, da se znižajo takse za sportne prireditve. Ta zahteva je upravičena, povoljna rešitev tega vprašanja bi pomenila finančno sanacijo nogometnih klubov, od katerih je odvisen tudi napredek lahkoatletičkih, plavalnih in smučarskih odsekov.

Po govoru ministra za telesno vzgojo so govorili še Kosta Hadži ml., inž. Boško Simonović, Aleksander Tadić in Jovan Ružić, ki so poudarjali posamezne potrebe sportnih panog. Zatem se je predsednik Mihajlo Andrejević zahvalil predsedniku vlade dr. Stojadinoviću za njegovo zanimanje za sportne ustanove, ter naglasil, da so sportniki prepričani, da bodo mogli z njegovo pomočjo kot velikega prijatelja sportnikov uresničiti svoja stremjenja ter zadoštevati vsem potrebam sportnih organizacij. Na ta način se bo sport dvignil v vsej državi, združila pa se bo tudi vsa jugoslovenska sportna mladina. Prisotni so po teh besedah priredili govorniku prisrčne ovacije ter trikrat vzklili predsedniku dr. Stojadinoviću »Zdravo!«.

Nastop sokolske mladine

Točno in dostojno popisati ves potek današnjega nastopa sokolskega naraščaja sploh ni mogoče. Ni izraza, ki bi mogel čitateljem dovolj verodostojno tolmačiti vse to navdušenje, vse ovacije, vse vzhičenje, ki je prevevalo ves nastop in ki se je stopnjevalo od točke do točke. Ko je ljudem zmanjkalo besedi, da bi z vzkliki dali duška svojemu priznanju, odobravanju in navdušenju, so samo še z robci dajali iz-

Deveta obletnica smrti dr. Gregorja Žerjave

Danes pred devetimi leti je preminul naš veliki napredni in nacionalni delavec in voditelj dr. Gregor Žerjav. Njegovo ime ostane za zmerom zapisano v zgodovini našega osvobodjenja in zedinjenja. Jugoslovanski narod, za katerega je neumorno deloval od svojih mladih let do preane smrti, ga bo zmerom štel med svoje najboljše sinove. Danes ob 16. se pokloni spominu velikega moža na nedavem drobu deputacija z vencem.

Kronika od sobote do ponedeljka

Ljubljana, 26. junija
Nebo nam obeta biti to poletje malo bolj naklonjeno, kakor smo bili vajeni v prejšnjih sezonah. Davi se je na med mesom in pokrajino razprostrla svetla, solnena dežela, ki je spravila množico meščanov na noge, da so pohiteli v naravo, v hribe in na bregove rek na kratek oddih. Vlaki, ki so jutraj in v popoldanskem času hiteli iz mesta, so bili natrpani polni izletnikov in kopalec. Zlasti na Soro, ki je, čeprav izrazito gorska reka, ena naših najtoplejših voda, so deloma že jutraj, a največ iz popoldanskimi vlaki pohitele trume meščanov, da so od Medvoč mimo Retet do Skofje Loke razgibali na njenih bregovih pester, vesel življenja. Mnogo izletnikov in kopalec se je napotilo na Savo, da so oživela tudi priljubljena kopališča v Mednem, na Ježici in na Tomačevem. Zadnji čas polagoma vnovič prihajajo v modo tudi Laze, ki so tlele nekdanje atrakcije za ljubljano vsako poletje, a so ostale zapuščene, ko je Sava prelozila strugo in razdrila »plažo«.

Mednarodni gostje v Ljubljani

A čeprav se je velik del mesta za weekend izselil, je bilo po ulicah mnogo živahnega vrveža. Prinesli so ga zlasti no zemski gostje, ki so prišli na tabor. S spoštovanjem in davišnjim dunajskim brzem se je pripeljal odposlansko Mitež Poljske, katoliške poljske mladinske zveze, s predsednikom mons. Leopoldom Bilkom na čelu. Delegacija šteje 6 članov, a na kolodvoru je sredi prvo trojico pozdravil med drugimi tudi predsednik Lrušiva prijateljev poljskega naroda načelnik kulturnega oddelka mestne občine dr. Moie.

S poimenočeni tržaškimi brzi vtiakom se je pripeljala skupina francoskih telovadcev in drugih gostov, med katerimi sta bila tudi predsednik Mednarodne katoliške telovadne zveze prof. François Hebrard in generalni tajnik Armand Thibaudeau. Sprejema na glavnem kolodvoru sta prisostvovala tudi francoski konzul Remerand in konzul Miškovski. Občinstvo je goste sprejelo z vzkliki Franciji, Francozi pa so se za prijazno sprejem zahvaljevali z vzkliki Jugoslaviji. Kot predstavnik francoske kolonije v Ljubljani je izrekel rojakom prisrčno dobrodoščilo tudi konzul Remerand. Del gostov je s kolodvoru odšel na svoja prenočišča v mesto, pretežna večina Francozov pa se je vrnila v vagone in se odpeljala v St. Vid, kjer so nastanjeni.

Slovesno so bili sprejeti češki Orli, ki so prišli s tremi poselnimi vlaki ob 11.12.20 in 11.40. Razen zastopnikov katoliških organizacij in predsednika mestne občine sta jih pozdravila tudi konzul CSR Miškovski in predsednik JCL dr. Stare. Za dobrodoščilo se je v kratkih besedah zahvalil po-slovedski podpredsednik češkega Orla František Leiner. Gostje so nato v sprevedu odšli po Masarovi in Miklošičevi cesti v mesto. Skupine telovadcev so po večini nastanjene po raznih solah.

Z jutrnjim brzem se je pripeljal v Ljubljano tudi prosvetni minister Magarašević. Na kolodvoru ga je pozdravil ban dr. Natlačan.

Kot predstavnik češkoslovaške vlade bo mladinskemu taboru prisostvoval tudi ms. Šramek, minister za izenačenje zakonov, predsednik češkoslovaške ljudske stranke in predsednik češkega Orla.

Kralja smeja! STANLIO in OLIO!
kot
NEUSTRAŠNA VITEZA
KINO MATICA
ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

Vrhnjiški gasilci pripravljajo proslavo 60 letnice

Med najpomembnejšimi prireditvami, ki se bodo na našem področju vršile to poletje bo nedvomno proslava 60-letnice vrhnjiške prostovoljne gasilske čete. Šestdesetletij tihga a požrtvovalnega dela za varstvo naših domov je vsekakor obletnica, ki zasluži večje proslave. Tega se struma četa vrhnjiških gasilcev v polni meri zaveda zato je že zdaj na delu, da ji bo proslava čim dostojnejše uspela.

Danes domoljub se je v Gasilskem domu vršila izredna seja društvenega odbora pod vodstvom ašinskega predsednika učitelja Slavka Vuka. Seje se je udeležil odbor polnoštevilno. Temeljito so pretehtali naloge, ki jih čakajo pred 7. avgustom, ki je določen za dan proslave. Do potankosti so določili program slavnostnega dne čaka jih samo še izvedba vseh potrebnih priprav, ki bodo dale mnogo dela. Pa je zato priporočljivo, da im je vsa javnost, posebno vrhnjiški, čim bolj na roke.

K proslavi bodo gasilci povabili več dostojanstvenikov od katerih se nadejajo, da bodo razumeli njih poziv in s svojo prisotnostjo dali dnevu pravo slavnostno barvo. Samo po sebi se razume, da bodo povabljeni in prisrčno sprejeti vse bližnje in bolj oddaljene gasilske ednice, ki se bodo odzvale tovariškemu povabilu vrhnjiške čete. Da se bo odzvalo povabilu v čim večjem številu domače in okoliške občinstvo, je vsekakor pričakovati. Gasilci bodo lepo postregli vsem svojim gostom. Dohodki, ki se bodo na račun veselja udeležnikov stekli v društveno blaginjo, bodo obrnjeni v splošno korist za nabavo potrebnih pripomočkov za trenutne stiske.

Nenadna smrt v gostilni

Kmalu popoldne je bila obveščena uprava policije, da je v gostilni pri Figovu nek gost nenadno umrl. Takoj sta šla tja policijski zdravnik e. dr. Lužar in dežurni uravnik e. Kette. Zdravnik je ugotovil, da je moža zadela kap. Gre za bivšega gostilničarja 83-letnega Jakoba Špunta, rojenega v Kranjcu in priseljenega v Ljubljano, poročeneza in stanujočega v Komenkezi ulici 26/1. Prišel je okoli 13.50 v gostilno ter naročil čašo vina. Naenkrat je poklical svojega prijatelja mesarja Petra Štaria ter mu potožil, da mu je zelo slabo. Obledel je ter se naslonil nazaj na stol. Poklicali so nazlo reševalni avto. Preden pa je prišel avto je starček na stolu že izdihnil. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Krištofu.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Kaznjene je padel iz drugega nadstropja

Davi okoli pol 8. je padel iz drugega nadstropja jetnišnice na Miklošičevi cesti 22-letni kaznjene Grojzdek Jožef, po poku-

cu brezposelni delavec od Sv. Jakoba pri Podgorici, na tla na dvorišni strani. Pri padcu si je zlomil nogo in se tudi sicer poškodoval, vendar ne smrtno nevarno. Reševalci so ga z avtom prepeljali v bolnišnico.

Bolgarski inženjerji pri nas

Nacionalna Ljubljana jim je priredila prisrčen sprejem

Ljubljana, 26. junija
Nadvse prisrčno je metropola Slovenec davi ob 9. pri prihodu mariborskega potniškega vlaka pozdravila v svoji sredi skupino rudarskih in topilniških inženjerjev iz Bolgarije, ki je prihajala, da se od blizu seznanijo z rudarstvom in plavžarstvom naše zemlje. K sprejemu bratskih gostov so prišli med drugimi načelnik tehničnega oddelka banske uprave inž. Škaberne kot zastopnik bana, podpredsednik mestne občine dr. Ravnihar, pomočnik komandanta divizije brigadni general Dodić za divizionarja, dekan tehnične fakultete dr. Gosar, predstavnik rudarskega univ. prof. inž. Gostiša in inž. Pehani, ki sta hkratu zastopala Društvo rudarskih in topilniških inženjerjev, predstavnik Inženjske zbornice in ljubljanske sekcije Jugoslovenskega inženjskega združenja, jugoslovensko-bolgarsko ligo pa je zastopal bivši minister dr. Zupančič.

Ko je vlak privozil na postajo, je vojaška godba zaigrala gostom veselo koračnico v pozdrav, dame pa so jim poklonile domačega cvetja. V skupini je 24 inženjerjev in 10 dam, vodi pa jo generalni direktor največjega bolgarskega premogovnika, inž. Spasov iz Pernika. Z Bolgarije se je pripeljal tudi več inženjerjev iz Trbovelj, Zagorja in ostalih slovenskih revirjev, v imenu društva pa jim je bil pohitel naproti referent rudarskega glavarstva inž. Zupančič. Prvi jim je v imenu Društva rudarskih in plavžarskih inženjerjev izrekel iskreno dobrodoščilo univ. prof. inž. Pehani, nato pa so jih pozdravili še načelnik inž. Škaberne, podžupan dr. Ravnihar, minister dr. Zupančič in predsednik društva bolgarskih visokošolcev »Hristo Botev«.

naše univerze Atanasov, čigar tople besede so vzbudile mnogo navdušenega odobravanja. Ko je godba odigrala bolgarsko himno, se je za sprejem zahvalil generalni direktor inž. Spasov. Poudaril je, da so se bolgarski inženjerji na vsej poti, ki so jo prehodili po naši kraljevini od Caribroda preko Niša Sarajeva, Zenice, Dubrovnika, Splita, Zagreba in Trbovelj do Ljubljane, doobra prepričali o iskreni bratski privrženosti ki družijo vse Slovane na jugu. Lepoto slovenske zemlje in gostoljubnost njene ljudstva je inž. Spasov imel priliko ob blizu spoznati že zdavnaj pred vojno, ko je pred 35 leti kot mlad študent prepotoval našo ožjo domovino. Obisk bolgarskih inženjerjev v Jugoslaviji je sicer strokovnega značaja, a prav takšni obiski lahko uspešno služijo ciljem, ki so naša najbolj nujna naloga — uedinjenju slovenskih bratov na jugu in ustvaritvi velike slovanske skupnosti.

Na njegov poziv so vsi prisotni trikrat vzkliknili: Hura za jugoslovensko zblizanje! — godba pa je zaigrala še jugoslovensko himno. Organizatorji ekskurzije so gostom pripravili velik, udoben avtobus, ki jih je odpeljal v rudarski institut naše tehniške fakultete, da si ogledajo znanstveno torišče našega rudarstva. Dame pa so potrošile popoldanske ure s tem, da so obiskale zbirke Narodne galerije in Narodnega muzeja. Popoldne je bil bratom Bolgarom prirejen v hotelu Bellevue svečan banket, na katerem se je izmenjala vrsta zdravic, ki so izzevala za čim tesnejše sodelovanje in zblizanje obeh bratskih držav. Po obedu so se gostje odpeljali na Gorenjsko, da od blizu spoznajo tudi lepote naše zemlje.

Maribor preko nedelje

Maribor, 26. junija
Dopoludne je bilo solno, proti poldnevju pa se je nebo začelo oblačiti. Na otoku je bilo že jutraj živahnjo. Tudi razne planinske postojanke so bile dobro zasedene. Precej nacionalnih Mariborčanov se je napotilo v Marenberg, kjer je bila napovedana uprizoritev narodne igre »Deseti brate na prostem v organizaciji marenberško-vuhreškega Sokola.

V mestnem parku pa je bil sinoči lepo uspel

pevski nastop mariborskih pevskih društev

Koncert je bil zamajljen kot drugi del slavnega sporeda 50-letnice moške podružnice CMD v Mariboru. Lepo je odmevala naša pesem iz grli sodelujočih pevcev Maribora in okolice, med drugim kamniških Kobancev, mariborskega »Poštnega nočca«, »Dravca«, »Jadrana«, »Nanosca« in tezenske »Radostje. Koncertu je prisostvovalo mnogo Mariborčanov, ki so živahno ploskali sodelujočim pevcom. Tako je mariborska moška podružnica CMD na učinkovit način izvedla svoj drugi del jubilejnih svečanosti.

Sled za razbojnikoma

Osumljeni so štirje že znani nevarni vlomilci

Maribor, 26. junija
Strahotna razbojništva, o katerih je poročalo današnje »Jutro«, so se zmerom predmet razgovorov Mariborčanov in okolice. Zlasti razburjata ljudi surov umor posestnika Ačka Romana v Smartnem na Pohorju in poškodovanje krojača Julija Karbunta in kosca Martina Frideršica pri Polskavi in gonjača Vinke Duha blizu Pragerskega. Vse svoje žrtve sta razbojnikoma oplenila. Predvsem sta osumljena zloglasni Jože Črepinko, ki je kot kaznjeneec nedavno pobežnil, in pa Jakob Juhart. Sum pa se je raztegnil tudi na druga pobežla kaznjence tukajšnje moške kaznilnice, 33-letnega Alojzija Babiča in na 29letnega Melhiorja Pintariča.

Mlada žrtev vrtinca

V soboto je utonil v Savi pri Zagorju 14 letni dijak tamkajšnje meščanske šole

Zagorje, 26. junija
Leto za leto terja žrtve kopanje v zatonu, kakor imenujemo tukaj zalivček Save. V zatonu je sicer mirna voda, a ima nevarne vrtince, ki nevede kopalec potisnejo na dno. Svoječasno je bila občina prepovedala kopanje na tem prostoru, a se je to pozabilo. Mnogo nesreč je na tem mestu že preprečil pogumni plavac Viktor Burkelj, ki je marsikaterega nevedežega kopalca rešil gotove smrti.

Kljub temu, da je to nevaren kraj, se najraje kopljejo v zatonu. Tudi včeraj popoldne je bilo večje število kopalcev v zatonu, med njimi tudi 14letni Ivan Brezova, sin rudarja iz Zagorja. Dečko je po kratkem plavanju zašel v vrtinec, ki ga je pričel vrteti navzdol. Dva kopalca sta takoj planila v vodo, da bi ga rešila. Eden

ga je že prijel za lase, pa je val vode fanta strgal iz rok rešitelja. Ker je voda precej globoka, je ponesrečenec nato izginil in je bilo vse reševanje zaman. Fanta so nato iskali s čolnom, pa ga tudi niso našli.

Hudo je potrolo starše, ko so zaznali, da je njihov ljubljani in nadarjeni Ivanček postal prva žrtev kopanja v Savi. Pokojnik je dovršil z odličnim uspehom drugi razred tukajšnje meščanske šole, v kateri je bil najbolj nadarjen risar in izdelovalec raznih podob iz gline. Vsi so mu prerokovali lepo bodočnost, pa je usoda odločila drugače.

Ta žalostni primer naj bo vsem kopalcem, posebno mladini, v svarilo, da opusti kopanje v zatonu. Hudo prizadetim staršem naše sožalje!

Vse v njem je narobe

Čuden primer je odkril neki banjalški zdravnik

Banja Luka, 26. junija
Pek Džafer Ljutić-Ključanin v Banji Luki ima štiriletnega sinčka Sahahudina. Otrok je na zunaj čisto normalen. Te dni se je nekaj poškodoval in oče ga je povedal k zdrav-

niku dr. Milivoju Pantoviću. Pri rentgenskem pregledu pa je zdravnik na svoje veliko začudenje ugotovil, da je ves deček notranji organem postavljen narobe. Srce mu je na desni strani, jetra na levi, želodec

na desni, a tudi vsi drugi notranji organi niso na svojih mestih.

Ko je zdravnik to svojo ugotovitev povedal očetu, je ta vprašal, ali ima obrnjeni notranji organem lahko kakšne hude posledice za dečka. Zdravnik pa mu je odgovoril, da se njemu bati ničesar drugega raz-

ven tega, da deček najbrž ne bo nikoli toliko telesno močan, kakor bi bil pri pravilni legi notranjih udov.

Pravijo, da bodo dečka poslali na zagrebško medicinsko fakulteto v svrhu preučevanja in morda celo operacije, ako je sploh mogoče popraviti te pogoje za operacijo.

Medvode so manifestirale za sokolsko misel

Novemu sokolskemu praporu je kumoval kraljevič Tomislav

Medvode, 26. junija
V okviru sokolske Petrove petletke je društvo danes razvilo sokolski prapor, ki mu je kumoval Nj. Vis. kraljevič Tomislav. Za sokolski praznik so se odele Medvode v državne zastave. Uvod v sokolsko slavo je bil sinoči ob 21. štafeti tek, pri katerem je sodelovalo 24 članov in naraščajnikov. Pol ure zatem je že zagorel pred Sokolskim domom mogočen kres, ki je naznanjal slavnostni dan.

Na sam glavni praznik so prihitele sokolske čete z vseh strani. Opoldne je prišla vojaška godba, nato pa so bile skupne vseh oddelkov. Oba popoldanska vlaka sta pripeljala iz Ljubljane in Gorenjske številne goste. Ob 15. se je pripeljal tudi zastopnik visokega kuma kraljeviča Tomislava, podpolkovnik brat Ilija Golović v spremstvu župnega staroste br. dr. Josipa Pipenbacherja. Na kolodvoru so zastopnika visokega kuma sprejeli medvoški Sokoli s starosto br. Šeškom na čelu. Pri prihodu na slavnostni prostor za Sokolskim domom je vojaška godba zaigrala pozdravno koračnico, postrojeni telovadni oddelki pa so priredili navdušene ovacije.

V spremstvu sokolskih funkcionarjev in odličnih gostov je stopil na okrašen oder zastopnik visokega kuma, okoli odrpa so se postavili praporščaki s svojimi prapori. Slavje razvija prapora se je pričelo s pozdravom državnih zastav med igranjem državne himne, zatem pa je imel pomemben govor o praporu predsednik oddelka za nabavo prapora br. Šušic in podal besedo starosti br. Šešku, ki je najprej pozdravil zastopnika kuma podpolkovnika br. Goloviča, starosto sokolske župe br. dr. Pipenbacherja, zastopnike vseh sokolskih društev, sreskega podnačelnika škrti in domačega župana Kokalja. Brat starosta je v svojem govoru omenil veselje in zadovoljstvo, da kumuje našemu praporu član rodbine junaških Karadjordjevičev, kar nas navdaja z velikim zaščitjem, da smo na pravi poti. Ob tej priliki je naša sveta dolžnost, da se spominjamo našega nepozabnega Sokola viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja. Čigar spomin počastimo s klicem »Slava«. Vsa množica je zaklicala trikrat »Slava«. Nazdravil je zatem mlademu sokolskemu starešini Nj. Vel. kralju Petru II. med viharimi vzkliki »Zdravo« in igranjem državne himne.

Sledil je svečani akt razvija prapora.

Signali za obrambo pred napadi iz zraka

Angleži se marljivo organizirajo za vsa presenečenja

Londonski »Daily Telegraph« poroča o ukrepih angleških oblašci za zaščito pred napadi iz zraka. V prvi vrsti gre za to, da se določijo sigurni signali, ki bodo opozorili prebivalstvo na to, da se bližajo sovražni aeroplani z bombami.

Anglija in Wales sta razdeljena na sto obrambnih okrajev. Vsak okraj razpolaga s tajnim seznamom telefonskih naročnikov, ki bodo v primeru nevarnosti opozorjeni, kaj velja s'oriti. V imenikih so označeni kot prvi, ki jih je treba obvestiti o tem: Centrale za obrambo pred zračnimi napadi, lastniki siren, železniške postaje in pristaniški dokli. Nadalje: pinarne, municijske tvornice, rezervuarji za olje in bencin. Zaradi tega bo treba vzdrževati pri teh napravah noč in dan telefonsko službo. Signal, ki bo obsegal samo besedo (rdeče ali rumeno), bo takoj ter bo

sklusal predvsem preprečiti nepotrebnost zmede. Poglavitni signal bo »rdeček«. Pomenil bo, da se je treba pripraviti na popolno obrambo pred napadi iz zraka. Ta signal bo izdan pet minut pred domnevno sovražnikovim prihodom in kadar se bo pojavil, bodo zatulile vse sirene, ki se bodo v vojnem času uporabljale samo za svarilo pred zračnimi napadi. »Rdeči« signal bo izdan, kadar bo znana smer sovražnikovega poleta, »rumeni« pa tedaj, kadar bo smer napadalca neznana.

Naknadno se še domnava, da imajo Angleži v španski državljanski vojni opazovalce, ki vodijo posebne dnevnike o letalskih napadih. Pri napadih na Barcelono so ti opazovalci izdelali cel sistem signaliziranja, zraven pa vedno zabeležili, koliko žrtev je zahteval vsak posamezen napad.

Okostnjak pod drevesom

V nekem samotnem gozdu pri Rootu v švici so našli nedavno človeški okostnjak pod drevesom, na drevesu pa je visela zanka, s katero se je očitno 40 do 50 letni možki obesil. Zdaž skušajo ugotoviti pokojnikovo identiteto in raziskujejo, če ni mrtvec morebiti postal žrtev zločina.

Kača je pobežnila

V nekem londonskem predmestju je ušel te dni iz terarija štiri in pol m dolg piton, ki je držal celih 24 ur prebivalstvo v napetosti. Lastnik terarija je sporočil dogodek policiji, ki je dala za lov na pobežlo kačo na razpolago oddelke policistov. Žival so končno izsledili v kleti, kjer se je bila skrila v neki zaboji.

Telefon v grobu

Nedavno umrli bolgarski trgovec Sotir Konstantinov iz Varne se je vse življenje bal, da ne bi ga pokopali živega. V oporoki je zaradi tega določil, da morajo iz njegovega groba napeljati telefon, katerega se bo v primeru sile lahko poslužil. Nazadnje je oblast prepovedala napeljavo telefona kakor je zahteval trgovec. Pač pa je mrluša na razpolago zvonec, ki se ga bo mogel poslužiti, če se iz smrti zbudi, v življenje...

Objave

Vidov dan 28. junija se praznuje vsako leto kot spominjski dan preminulih borec za vero in domovino s slovesno službo božjo. V ljubljanski stolnici se bo daroval slovesni rekvizit 28. t. m. ob 10. dopoldne. V pravoslavni cerkvi na Bleiweisovi cesti bo svečani parastos ob 11. dopoldne. V evangetičanski cerkvi pa se bo vršila slovesna služba božja istega dne ob 10. dopoldne.

Otvoritev razstave slikarja Inkostrija in kiparja Lobode je preložena za 4 dni in se bo neopreklono vršila v soboto dne 2. julija ob 11. Otvoritveno besedo bo govoril mojster Jakopič.

Maistrovec v Mariboru. Umrl nam je član Rudolf Gržner. Pogreb bo v ponedeljek s pobeškega pokopališča ob 16. uri.

Razstava Kluba neodvisnih v Jakopičevem paviljonu se zaključuje, kakor nam javlja klub, v ponedeljek zvečer.

Naše gledališče

OPERA

Ponedeljek, 27.: Boris Godunov. Premiera.

Torek, 28.: Akademija češkoslovaških Oml. Izven.

Sreda, 29.: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Znižane cene od 24 din navzdol.

Četrtek, 30.: Manon Lescaut. Red Četrtek.

Zaključek operne sezone.

★

Musorgskega »Boris Godunov«. Dravi ob 20. bo v naši operi premiera največkratnejše ruske opere, ki se poje po vsej Evropi na vseh velikih odrih. Opera je izrazito zborovska. Naslovno vlogo Borisa Godunova poje Primožič Teodor Nolljever, Ksenija Rižičeva, dojišja Spanova, Martino Kogejeva, krimarico Poličeva, Sujski je Marček, Andrej je Kolacio, Tjamen je ravnatelj Betetlo, Dimitrij je Franel, Varlaan je Zupan, Mišail je Banovec, Lovkič je Dolničar, Cenjakovski pa Perko. Opera ima devet slik, imed katerih se prva igra na dvorišču nekoga samostana, druga pred Kremlom, tretja v samostanu, četrti v krčmi, peta v carskih sobanah Kremna, šesta v gradu Sandomiru, sedma na grajskem vrtu, osma v gozdu, deveta spet v Kremnu. Vse v času od leta 1568. do leta 1605. Dirigent dr. Švara, režiser Robert Primožič, inscenator inž. ari. Franz. Predstava bo za premijsko abonma. — Na praznik sv. Petra in Pavla se bo pela v operi izvirna češka opereta »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron« pri glotoko znižanih cenah od 24 din navzdol. — Zadnja operna predstava v letošnji sezoni bo v četrtek 30. t. m. Za red Četrtek se bo pela Puccinijeva opera »Manon Lescaut«.

Tekme za Jadranski pokal

Druga italijanska zmaga

Predsinocnjim je ljubljanska Ilirija nastopila proti Fiumani na Reki in v plavanju izgubila z 52 : 57 točkam — Skoke je dobila brez boja, v waterpolu pa zmagala visoko

Reka, 26. junija
Prvi letošnji start lanskega zmagovalca v tekmovalstvu za Jadranski pokal, SK Ilirija se za belo-zelene ni končal zmagovito, čeprav je nastopila proti novincu v tem tekmovalstvu, Fiumani. Rečani so sicer zelo dober nasprotnik, ki pa Iliriji nikakor ne more biti kos, če bi bila nastopila kompletna. Pomanjkanje Wilfana, Fritscha in Groschleve je bil vendarle prevelik handicap in je zato Ilirija izgubila točko, na katero je lani lahko z gotovostjo računala pri vseh srečanjih. Domači so v plavanju beležili

zaslužen zmag

z razliko 5 točk

v razmerju 57:52, dočim so gostje spravili visoki in preprečevalni zmagi v ostalih dveh panogah jugoslovensko-italijanskega turnirja, v skokih in waterpolu. Prvi dve tekmi sta bili torej za oba italijanska udeležena zelo uspešni in bodo morali naši klubi zastaviti vse sile, da ne bodo pokali romali onstran meje.

Za prvi nastop Fiumane v tekmovalstvu za Jadranski pokal je vladalo na Reki, kakor tudi na sosednem Sušaku, veliko zanimanje. Rečani so storili vse, da bi v vsakem pogledu čim bolj ustregli gostom in jim bomo morali priznati, da so se izkazali kot vrli gostitelji in popolni sportniki. Red na tekmi sami je bil vzoren, sodniški zbor pod vrhovnim sodnikom dr. Paulinom iz Zadra in vodjem tekmovalstva g. Andreanijem iz Trsta, je posloval brez prigovora. Tudi občinstvo je bilo objektivno in gostom prav tako naklonjeno kakor domačim.

Prireditev je bila v kopališču veslaškega kluba »Eneo«, ki omogoča idealen pregled, ker je plavalni prostor od vseh strani obkrojen z visokimi betonskimi stenami. Tekma se je začela ob 21.15 in se je končala ob 0.30. Čeprav je Ilirija izgubila borbo,

moramo biti zadovoljni,

kajti odločitev je prišla šele v poslednji točki, v moški štafeti, kjer v sedanjih postavah nikakor ni mogla zmagati. Ker ni bilo Wilfana in Fritscha, so bili nekateri njeni plavalci preobremenjeni, a so kljub temu dosegali večino znatno boljše rezultate kakor na nedavnem olimpijskem dnevu v Ljubljani. Najbolji je bil seveda Tone Cerer, ki je brez borbe dosegel v svoji specialni panogi mednarodno izvrstno znamko 2:48, kar je za več kot 3 sekunde boljše od njegovega najnovejšega rekorda, vendar pa ta rezultat ne bo mogel biti priznan, ker je bil dosežen v morski vodi.

Tehnični rezultati

400 m prosto moški: 1. Schipizza (F) 5:21, 2. Pilepić (F) 5:25,4, 3. Mihalek (I) 5:27,4, 4. Scarpa (I) 5:43. Do pol proge se je Mihalek še držal Schipizza, ki pa se je nato odtrgal. V poslednjih 50 m je tudi drugi domačin v spurtu premagal Mihaleka, ki pa je za nad 20 sek. zboljšal svoj zadnji ljubljanski rezultat.

Točke: Fiumana 8, Ilirija 3.

100 m hrbtno dame: 1. Stepančić (F) 1:29,2, 2. Fine II (I) 1:30,5, 3. Bradač (I) 1:41,2, 4. Bartolomei (F) 2:00,6. Finčeva je vodila do 30 m pred ciljem in je podlegla šele v spurtu, kjer so sploh vse Rečanke odlične. Od obeh prvoplasiranih smo pričakovali boljše časa.

Točke: Fiumana 14, Ilirija 8.

200 m prsno moški: 1. Cerer (I) 2:48 (boljše od rekorda), 2. Hribar (I) 3:01,2, 3. Kharović (F) 3:05,4, 4. Filini (F) 3:19. Zmagovalec je vodil od starta do cilja ter je vso progo preplaval z metuljčkom. Njegov uspeh so gledalci pozdravili prav po južnjaško. Hribar je plaval zadnjih 150 m v klasičnem slogu in dosegel svoj najboljši rezultat sploh. Prva dvojna zmaga gostov.

Točke: Fiumana 17, Ilirija 16.

100 m prsno moški: 1. Vittori (F) 1:03,6, 2. Zihlerl (I) 1:04,6, 3. Cerer (I) 1:04,8, 4. Comandini (F) 1:06,2. Napeta borba med prvima. Cerer si je zagotovil naslednje mesto z odličnim finishem. Zihlerlov čas je prav dober in njegov najboljši.

Točke: Fiumana 23, Ilirija 21.

100 m prosto dame: 1. Stepančić (F) 1:19,6, 2. Derenzini (F) 1:21,7, 3. Keržan (I) 1:23,9, 4. Fine II (I) 1:24,2. Ilirijanski zastopnici nista bili dorasli sijajnemu finišu domačin. Doseženi časi so podoprečni.

Točke: Fiumana 31, Ilirija 24.

100 m prsno dame: 1. Werner (I) 1:34, 2. Martin (I) 1:35,9, 3. Pizzoli (F) 1:40,6, 4. Franco (F) 1:48,6. V tej točki bi prišlo skoraj do presenečenja. Martinova, ki je plavalna do proge prvič, je vodila po dobrem startu skoraj do cilja in je za Wernerjevo zaostala šele po hudi borbi. Oba časa sta izvrstna. Druga dvojna zmaga Ilirije.

Točke: Fiumana 34, Ilirija 32

100 m hrtno moški: 1. Schell (I) 1:19, 2. Pestevšek (I) 1:22,6, 3. Vittori (F) 1:23,8, 4. Rifredi (I) 1:26,1. Schell je zmagal sigurno in se je zato zadovoljil z dosti slabim rezultatom. Pestevšek je v sijajnem finišu odzvel Vittoriju že skoraj sigurno drugo mesto in priboril svojim barvam že tretjo dvojno zmago, s katero je Ilirija prvič prešla v vodstvo.

Točke: Fiumana 37, Ilirija 40.

4 × 50 prosto dame: 1. Fiumana (Derenzini, Kuznik, Cattano, Stepančić) 2:19,2, 2. Ilirija (Bradač, Martin, Fine II, Keržan) 2:25. Pričakovana zmaga domače štafete. Ilirija, ki je zmerom razpolagala z dobrimi sprinterkami, jih letos nima!

Točke: Fiumana 47, Ilirija 46.

4 × 200 m prosto moški: 1. Fiumana (Vittori, Comandini, Pilepić, Schipizza) 9:53,5, 2. Ilirija (Scarpa, Schell, Mihalek, Cerer) 10:20,6. Borba je bila odločna že v prvi predaji, kjer je Scarpa za 15 m zaostal za Vittorijem. Dočim so bili domači sijajno izenačeni in vsi plavalci med 2:27 in 2:29, sta pri gostih zadovoljila le Mihalek in Cerer s časoma 2:30 odn. 2:28.

KONČNO STANJE V PLAVANJU

Fiumana 57, Ilirija 52.
Na sporedu so bili tudi skoki, ki pa jih ni bilo, ker Fiumana ni imela nobenega svojih skakačev pri roki. Točke so zato brez boja pripadle Iliriji. V propagandnih skokih sta nato nastopila oba Ilirijana Zihlerl in Keržan ter žela splošno odobravanje, zlasti prvi. Deska žal ni dovoljevala brezhibne izvedbe in so jo morali šele urediti s skupno pomočjo funkcionarjev Ilirije.

Poslednja točka večera je bil waterpolo.

Tekmo je zadovoljivo vodil g. Andreani iz Trsta, končala pa se je s sigurno zmago gostov.

Ilirija : Fiumana 8 : 1 (4 : 1)

Ilirija je tokrat zaigrala odlično in je v vseh delih igre znatno prekašala domače. Vpliv trenerja Grosskeja se že pozna, zlasti v taktičnem pogledu. Vsi so se izvrstno plasirali in kombinirali, da jih je bilo veselje gledati. Zoga je čisto romala od roke do roke, ne da bi mogel nasprotnik sploh poseči vmes. Niti en gol ni bil slučajan, temveč vsi plod krasno izvedenih akcij. Serijo golov je otvoril Scarpa z lepo plasiranim strelom. V povsem nenevarnem položaju je nato Watzke iznenadil lastnega vratarja z neobranljivo plasiranim vijakom in so tako domači z lastnim go-

lom Ilirije izravnali. Že naslednjo minuto se je Ilirija revanširala in dosegla po Scarpi 2:1. Iz krasne kombinacije je sledil po Čudnu še tretji gol, ki ga pa sodnik pogrešno ni priznal, češ da je bil Scarpa off-side. Čeprav je imela Ilirija zdaj v vodi le 6 igralcev — Scarpa je seveda moral iz igre — je napad izvedel krasno kombinacijo in po Čudnu postavil 3:1. Tik pred odmorom je Jamnik v solo akciji dosegel rezultat polčasa 4:1. V drugi polovici so gostje nadalje briljirali s krasno igro in dosegli še 4 gole, enega po Scarpi, 3 po Čudnu, ki je bil sploh najuspešnejši strel.

Dodatno k poročilu nedeljskega »Jutra« o prvem tekmovalstvu za Jadranski pokal med Viktorijo in Triestino je treba zabeležiti še, da konkurence v skokih zaradi preizkušnje morja ni bilo in bo na povratnem srečanju v Trstu. Razen tega je omembe vredno tudi še, da sta za Triestino startala dva prepoznajljiva tuja plavalca, ki sta Viktoriji tudi spravila ob pričakovano zmago. Ker je klub na njun nastop pristal, bo bržkone izid tudi obveljal, v ostalih srečanjih pa Triestina s tem dvema plavalcema ne bo smela nastopiti.

Tekmovalje se bo nadaljevalo na praznik 29. t. m. z dvema srečanjima v Trstu in Splitu, in sicer med Triestino in Ilirijo ter Jadranom in Fiumano.

Tekme za s. e. pokal

Včeraj je bilo v prvem kolu odigranih prvih 8 tekem, v katerih sta naša Hašk in BSK — izgubila

Včeraj se je začela dvanaesta repri-za tako zvanih tekem za srednjeevropski pokal, v katerih nastopajo letos po izstopu Avstrije najboljši klubi iz Madžarske, Italije, Českoslovaške, Jugoslavije in Rumunije. Prve tri države so dale v to konkurenco po štiri moštva, Jugoslavija in Rumunija pa po dve. Naše barve zastopata v tej eliti srednjeevropskih nogometnih klubov državni prvak Hašk in drugoplasirani iz prvenstvene tabele — BSK.

Včeraj so bile prve tekme v letošnem tekmovalstvu, toda žal našemu nogometu niso prinesle posebne slave in samo — dva poraza. Res je sicer, da sta oba precej tesna in bo imel Hašk v revanži priliko igrati na domačem igrišču, toda tehnična se je nagnila v obeh primerih na stran českoslovaških nasprotnikov in trdo se bo treba borti, če bo kdorkoli izmed naših klubov hotel dobiti vstop v drugo kolo. V naslednjem nekaj poročil o prvih srečanjih v tem zanimivem tekmovalstvu.

Slavija : BSK 3 : 2 (3 : 0)

Beograd, 26. junija
V tropični vročini, ki je vladala ves dan in tudi ni prenehala no priletu prireditev, je bila danes na igrišču BSK odigrana prva tekma iz prvega kola za srednjeevropski pokal med domačim BSK in piasko Slavijo, v kateri je tesno zmagala Slavija.

Njena zmaga sicer ni bila nezasluzena, vendar bi bil po poteku igre v drugem polčasu neodločen rezultat bolj realen. Na tekmi je bilo okoli 6000 gledalcev. BSK je v prvem polčasu pokazal tako slabo in mizerno igro, da so se gledalci tolažili, češ da je sreča, da BSK ni naš državni prvak, ker bi se z njegovo igro ne mogli postaviti. Domači so sicer začeli s prvimi napadi, moštvo je skušalo uporabiti W-sistem, kar mu pa ni uspelo. Razen tega Moša v začetku igre ni izkoristil nekaj pravih ugodnih prilik, imel pa je tudi precej smole. V krilski vrsti je igral zelo močno in dobro Lechner, zelo slaba je bila obramba dvojica in tudi vratar Puhar je bil zelo nesiguren.

Tudi Slavija v prvem polčasu ni pokazala toliko, kolikor se je pričakovalo, vendar pa je pokazala boljši in uspešnejši sistem ter bolj smiselno igro. Najboljši del praeškega moštva je bila vsekakor obramba, v napadu pa se je zlasti odlikovala desna stran, v kateri sta se odlično razumela Simunek in Horak.

Kratek potek igre. Domači so takoj v napadu, toda njihove akcije so brez uspeha. V 4. minuti ustavi sodnik Dattilo napad Beograda zaradi Mošinega offsidea. Igra še vedno ni zanimiva, kar je gotovo posledica velike vročine. V 7. minuti je kot proti BSK, ki ga strelja Vityail. Zoga gre proti pričakovanju naravnost v gol in Slavija vodi 1:0. Drugi gol zabije Bradač, bivši igralec dunajske Admiry, v 10. minuti in sicer največ po krivdi branilca Dubca in vratarja. Kmalu nato ima Moša ugodno pozicijo, ki pa jo zastrelja. V 22. minuti zabije desno krilo Horak spet po krivdi naše obrambe že tretji gol tega časa.

Druga polovica igre se razvije v prav dramatično borbo beograjske enajstoročice, ki skuša za vsako ceno izenačiti. BSK je uredil svoje vrste ter pričel z močnimi napadi, tako da je bila večina igre na strani Slavije. Zdaj pa je BSK imel precej smole in trajalo je skoraj do konca igre, preden je prišel do številčnega rezultata. Šele 5 minut pred koncem je Podhraskemu uspelo, da je z lepim strelom zabil prvi gol za domače. Eno minuto pred koncem je bil slednjič Božović uspešen in je znižal rezultat na 3:2. BSK je v drugi polovici igral prav lepo in popravil slab vtis, ki ga je zapustil po igri prvega polčasa.

Tekmo je sodil italijanski sodnik Dattilo, ki je zagrešil mnogo napak in zlasti oškodoval domače.

Kladno : Hašk 3 : 1 (2 : 1)

Kladno, 26. junija
Pred 16.000 gledalci je bila danes tukaj odigrana prva tekma iz I. kola za srednjeevropski pokal med domačo enajstoročico in jugoslovenskim državnim prvakom Haškom. Tekma se je končala z zaslužen zmagom domače.

Enajstoročica Kladna je bila ves čas v precejšnji terenski premoči, čeprav v igri sami ni pokazala nobenega posebnega sistema. Moštvo je razvilo energično in hitro igro z odličnim startom in s tem tudi uspelo. Haškova enajstoročica se sprva zaradi nerazvitega napada, pozneje pa je bila domačin enakovredna nasprotnik. Pri tem pa je goste spremljala precejšnja smola in so marsikatero lepo pozicijo zaigrali brez uspeha. Tempo igre je bil zelo hud in proti koncu igre so Haškovi podlegli tudi temu. Prav v finishu pa so se spet pokazali v najboljši formi, toda do uspeha niso prišli več. Med jugoslovenskimi igralci so se odlikovali trojica v ožji obrambi, predvsem Konstantinović, dalje Gajer v krilski vrsti, v napadu pa sta bila najbolj vidna Hitrec in Kacijan, dobra tudi Medarić in Fink, medtem ko je Horvat popolnoma odpovedal.

Prvi gol je v 13. minuti padel po najboljšem domačem igralcu internacionalcu Klocu. Zmaga je imel pri tem precej krivde, ker je žogo branil z nogo, pa mu je preko nje preskočila v mrežo. V 40. minuti je nato isti igralec povišal razliko na 2:0 za domače, eno minuto pred koncem polčasa pa je Kacijan neubranljivo zabil prvi in edini gol za Haško. Po odmoru je že v 1. minuti padel še tretji gol za Kladno, potem pa do konca kljub obojestranskim naporom, posebno Haškovim, ni bilo več spremembe.

Tekmo je sodil madžarski sodnik Ivančics.

Ostali izidi

BUDIMPEŠTA : UJPEST : RAPID (BUKAREŠTA) 4 : 1 (3 : 0), JUVENTUS (MILAN) : HUNGARIA 3 : 2 (3 : 2).

MILAN : AMBROSIANA : KISPEST 4 : 2 (0 : 1).

GENOVA : GENOVA : SPARTA (PRAGA) 4 : 2 (4 : 1).

BRNO : ŽIDENICE : FERENCZVAROS 3 : 1 (0 : 0).

BUKAREŠTA : RIPENSIA : MILANO 3 : 0.

Kvalifikacijske tekme

BANJALUKA : SLAVIJA (VARAŽDIN) : KRAJŠNIK (3 : 3).

OSIJEK : SLAVIJA : VOJVODINA 3 : 2 (2 : 2).

NIŠ : ŽELEZNIČAR : RADNIČKI (KRAGUJEVAC) 2 : 0.

Domači nogomet

Prvenstvo juniorjev

Železničar : Amater jun. 9 : 0 (6 : 0)

Maribor, 26. junija
V tekmovalstvu za juniorsko prvenstvo LNP je bila danes popoldne na stadionu Železničarja povratna prvenstvena tekma med juniorji Železničarja in Amaterja. Ker se je prva tekma med obema v Trbovljah končala z zmago 3:2 za Amaterja, je vladalo za današnje srečanje še precejšnje zanimanje. Gostje v današnjem nastopu niso izpolnili pričakovanj in so postavili tako slabega nasprotnika, da v Mariboru sploh ne morejo razumeti, kako so mogli Železničarji prvo tekmo izgubiti. Pri vsem tem pa je današnji rezultat po poteku igre še mnogo prenizek, kjer je bila razlika med obema enajstoročicama še vse bolj izrazita. Saj je značilno, da je mariborski vratar od začetka do konca igre dobil v roke samo tri žoge.

Železničarjevi juniorji so predvedli zelo lepo igro, zlasti do odmora, pozneje pa so zaradi velikih naskokov golov močno popustili. V moštvo ni bilo nobene slabe točke in ima zato celota zaslug za ta lepi uspeh. Gostje so se pokazali z zelo slabe strani in ni mogoče o nobenem reči kaj ugodnega.

Tekmo je sodil g. Konič objektivno in do- bro.

Celjski nogomet

Celje, 26. junija
Danes popoldne je bila na igrišču pri »Skalski kletci« prijateljska tekma med mariborskim Rapidom in domačim Atletiki. Rapidovci so zaslužen zmagali 3:1 (1:0). Gostje so bili tehnično boljše in hitreje enajstoročice. Obramba Atletikov je bila dobra, napad pa je igral premalo povezano in ni imel strelcev. Rapid je bil skoraj vso

igro v letni premoči. Tekmo je sodil g. Prosinger točno in objektivno.

Jugoslavija : Retje 3 : 0 (0 : 0)

Na Olimpijskem igrišču v Gaberju je bila danes popoldne odigrana prva kvalifikacijska igra za prestop v I. razred med gornjima moštvi. Zmaga Jugoslavije je bila popolnoma zaslužena. Gostje so bili tehnično dobri, toda zelo neodločni pred golom. Jugoslavija je bila sprva precej nervozna, potem pa se je znašla in ves čas prevladovala na polju. Imela je celo vrsto zrelih prilik, ki jih pa ni znala izkoristiti. Šele v 33., 37. in 38. minuti drugega polčasa je Svelbovnik II. trikrat potresel nasprotnikovo mrežo. Igra je bila zelo živahna in je moral sodnik v 22. minuti prvega polčasa izključiti enega Trbovljčana, tako da so gostje do konca igrali samo z 10 možmi.

Tekmo je sodil g. Vrhovnik iz Ljubljane zelo zadovoljivo.

Remis v Prekmurju

Železničar : Mura 1 : 1 (0 : 0)

Murska Sobota, 26. junija
V današnji prijateljski tekmi je domača Mura dosegla neodločen izid proti mariborskemu Železničarju. Pristaviti pa je treba, da je gol za Železničarja padel iz čiste offside pozicije in bi bila že zaradi tega, pa tudi po poteku igre zmaga Mure popolnoma zaslužena. Do odmora so bili domači samo v rahli premoči, pozneje pa so sploh go. spodarili na polju. Napad je zlasti pred vrati mnogo preveč kombiniral in tako zaigral številne zrele situacije.

Tekmo je sodil g. Hobacher iz Celja sicer dobro, toda gol za Mariborčane je prisodil napačno.

Nogometni sodniki

bodo sodili

Iz vrst ljubljanskih sodnikov smo prejeli dopis naslednje vsebine:

V zvezi z obvestilom u. o. JNS, da je vlogo slovenskih sodnikov vzel v postopek in zaradi solidarnostne izjave LNP, ki je ugotovil upravičenost omenjene vloge, so ljubljanski sodniki — zbrani na sestanku dne 25. junija t. l. — sklenili, da se bodo tudi tokrat izkazali disciplinirani. Zato so preklinali napovedani bojkot sojenja tekem. V priporočanju, da bo vloga na odločilnem mestu dosegla zaželeni uspeh, bodo tudi po 1. VII. t. l. vodili tekme z enako vestnostjo ter ambicijo kakor doslej.

Ob tej priliki pa so zbrani ljubljanski sodniki ogorčeno obsodili postopek mariborskih kolegov, ki v sebičnem namenu niso podprli prej omenjenega koraka, čeprav ga je vsa javnost sprejela z odobravanjem. Z lastno vlogo na u. o. JNS so kljub solidarni izjavi poverjenika g. Kopiča skušali rušiti slogo, ki vlada v sodniških vrstah, kar pa se jim ne bo posrečilo. In slednjič: Tudi za to spoznanje — hvala!

O nadaljnjih ukrepih bodo sodniki, ki so podpisali vlogo, obveščeni v časopisu.

Kako bo potekel ta spor med sodniki in JNS, bomo še poročali.

Mednarodni maraton v Beogradu

Po dolgotrajnih pripravah so danes v Beogradu organizirali mednarodni maratonski tek za rvenstvo Jugoslavije, na katerem je nastopilo okoli 20 tekmovalcev, večinoma domačih, nekaj pa tudi Mađarov in Česloslovakov.

Tek je bil v popoldanskih urah, ko je vladala v Beogradu in okolici strašna vročina (do 42 stopinj Celzija na soncu), kar je zelo vplivalo na potek tekmovalstva. Tako so zaradi prevelike vročine odstopili vsi mađarski tekmovalci, prav tako pa so deloma zaostali, deloma pa izstopili tudi Slovenci. Na splošno je ugotovljeno, da so prva mesta zasedli: Kreutzer (Concordia), Belas (Maraton) in Vidović (Concordia), torej trije Zagrebčani. Podrobni časi ob uri, ko to pišemo, še niso znani.

Organizacija prireditev je bila prav dobra.

Juniorski miting v Zagrebu

Zagreb, 26. junija
Danes je bil tukaj lahkoatletski dvoboj med juniorji Ilirije iz Ljubljane in juniorji domače Concordije kot revanž za lanski nastop mladih zagrebških atletov v Ljubljani. Tudi to srečanje se je končalo z zmago Zagrebčanov, in sicer v razmerju 62 : 53.

Prva mesta so v posameznih disciplinah zasedli naslednji tekmovalci:
100 m: Bačić (C) 11,3, skok ob palici: Kristan (I) 2,80, krogla: Ivković (C) 14,13, 1000 m: Briljević (C) 2:48,3, skok v daljino: Lončar (C) 5,08, 200 m: Bačić (C) 23,11, disk: Pajnić (C) 40 m, skok v višino: Kristan (I) 1,66, kopje: Dolenc (C) 45,58, štafeta 4 × 100 m: Ilirija 46,3.

Podrobnosti o tem mitingu bomo še objavili v eni izmed rednih števil »Jutra«.

Olimpijski desetboj v Mariboru

Maribor, 26. junija
Na svojem igrišču je SK Železničar v soboto in danes izvedel letošnje tekmovalje za prvenstvo Maribora v olimpijskem desetboju, na katerem je nastopilo 7 atletov. Spored je obsegal discipline: 100 m, 400 m, 110 m zapreke, 1500 kroglo, disk, kopje ter skoke v višino, v daljino in ob palici.

Prvenstvo Maribora si je s 4413 točkami pritožil član Železničarja Hlade, ki je v posameznih disciplinah dosegel naslednje rezultate: 100 m 12,1, 400 m 57,6, 110 m zapreke 21, 1500 m 5:52, krogla 12,15, disk 34,80, kopje 41,45, skok v višino 1,50, skok v daljino 5:32 ter skok ob palici 2,40. Nato so se razvrstili: 2. Klenč 4900, 3. Muras 5177, 4. Davidović (vsi trije Železničarji) 5100 in 5. Steidter (Rapid) 2973 točk.

Dogodki v Wimbledonu. V osmini finala na wimbledonskem turnirju je naš Kukučević zadel na Česloslovaka Hechta, ki je igral odlično in ga brez napora odpravil v štirih setih 6:4, 3:6, 6:4 in 6:4. V turnirju moških dvojbov je dvojica Huohes — Wilde premagala jugoslovenski par Mitic — Punčec v treh setih 6:6, 6:2, 6:4. Zadnjih 8 igralcev v singlih je naslednjih: Austin, Henkel, Hecht, Mac Phail, Cejner, Punčec in Budge. Menzel je odstopil.

Tenjs v Mariboru. V nedeljo sta na igrišču Železničarja igrali teniški ekipi Železničarja in Mašperka. Srečanje se je končalo z izdatno zmago Železničarjev 7:1.

Naši kajakaši

spet v Nemčiji

Monakovo, 24. junija
Ze delj časa se je govorilo, da bova odšla tudi na monakovski 1. mednarodni kajak slalom. »Za vsak slučaj« sva se malo pripravila, riskirala na Savi nekaj neprostoletnih, toda koristnih kopeli in pri tem pogruntala marsikaj, češar preje nista niti slutila. Minevali so dnevi, vozni kart pa ni bilo in ni bilo. Ze sva skoraj obupala, v četrtek popoldne so pa pri prispeli. Z ameriškim naglico sva zlagala čoln, basala kovčke in si belila glave, kje bi najbolje menjala najine dinarčke. Zvečer, ko so zagoreli kresovi, sva pa že držala proti Jesenicam. Našla sva prazen oddelek, ga z vsemi možnimi pripomočki spreminila v »vagon« liti« in tako še dokaj udobno prespala noč.

V Monakovem sva se javila vodji prireditve g. Maksu Schmidu, ki naju je odpeljal v hotel Feldhütter, kjer stanuje tudi 8 švicarskih tekmovalcev, nato pa dalje na Isaro v tolnarno nemškega Touring kluba, kjer sva našla že stare znance Dunajčane, Vratilavčane in ostale »gade«. Nemci so večinoma prišli kar s šotori, tako da je bil prostor okoli čolnarne pravo taborišče.

Popoldne smo odšli ogledovat progo, ki bo v stranskem rokavu Isare na južnem robu mesta in je dolga 900 m, kakor tudi pravijo ena izmed težjih v Nemčiji. Voda ves čas zelo dere, v glavnem ima pa tri kočljiva mesta. Prvo mesto je kakih 50 m po startu, kjer ima voda v 15 m kar 2 m padca, na koncu so pa prav prijetni valovčki. Od tu pa do sredine so le manjše brzice, ki same po sebi niso baš težje, lahko jih pa napravijo skoro neprevozne z umetnimi ovirami. V sredini je najtežji del, voda ima precej padca in je tudi bolj stisnjena, tako da ima mnogo večjo moč. Pri vseh močjih poizkuhih, ki sva jih tu napravila, je moral Malahovsky pogledati, kakšna je Isara pod vodo, hujšega ni bilo. Tretje nevarno mesto je pa tik pred ciljem, tako da človek prav do zadnjega metra ni siguran,

Naši likovni umetniki ustvarjajo sindikat

Živahen občni zbor Društva slovenskih likovnih umetnikov

Ljubljana, 26. junija

Pri Slamiču so se snoci zbrali naši slikarji in kiparji k izrednemu občnemu zboru Društva slovenskih likovnih umetnikov, ki je imel na dnevnem redu nekaj perečih stanovskih vprašanj. V smislu sklepov nedavnega kongresa, na katerem so se srečali predstavniki vseh likovnih umetnikov iz kraljevine v Ljubljani, se društvo naglo razvija v smeri strokovne organizacije-sindikata.

Zborovanje je otvoril predsednik prof. Ivan Vavpotič, ki je najprej izbrano poročal o delu in rezultatih kongresa, nato pa je navedel nekaj zanimivih števil, o dotiranju slovenske likovne umetnosti od strani naših samoupravnih instanc. Tako sta banska uprava in mestna občina s skromno podporo omogočili, da je 25 članov društva odpotovalo v Beograd in si ogledalo razstavo italijanskega portreta. Pri tej priliki sta prof. Vavpotič in prof. Šantel skupno s hrvatskimi in srbskimi delegati izročila prisotnim ministrom resolucijo, ki je bila sprejeta na kongresu. Odposlanstvo je sprejelo tudi knez-naměstnik Pavle v dvorcu na Dedinju. Kar se tiče snovanja umetniške akademije v Ljubljani, sta slovenska delegata dobila vids, da prosvetni minister zamisli ni čez mero naklonjen, a je tudi ni izrecno zavrnil.

Na pobudo akad. slikarja Frana Tratnika je bil osnovan odbor za ustanovitev umetniške akademije v Ljubljani, ki naj bi v bodoče opravljal tudi funkcije kuratorja. Ta odbor si je zadal nalogo, zbrati sredstva za ustanovitev prve zasebne visoke umetniške šole v Ljubljani, ki naj bi bila predhodnica akademije. Odboru predseduje odvetnik dr. Marolt, njega člani so predsednik Narodne galerije dr. Windischer, univ. prof. dr. Stele, načelnik dr. Mole, kustos Narodnega muzeja dr. Ložar, upravnik Narodne galerije Zorman, predsednik Društva slovenskih likovnih umetnikov prof. Vavpotič, zastopnik Kluba neodvisnih akad. kipar Pirnat, prof. G. A. Koc in akad. slikar Tratnik. Na osnovi začasnega proračuna, ki obsega najskromnejše honorarje za tajnika, 3 profesorje glavnih predmetov in 3 pomožne učitelje, bi bilo šoli treba prvi čas vsaj 120.000 din na leto. V zvezi s tem računom so predstavniki kraljevske vlade izrazili željo, naj bi se najprej izjavile lokalne instance, koliko bi mogle redno prispevati.

Na občini in na banovini so odvrnili, da tekoči proračuni ne nudijo nobenih možnosti, ker so vsa razpoložljiva sredstva rezervirana v druge namene. Predsednik dr. Marolt je naklonil znesek 20.000 din, s katerim naj bi bilo mogoče odpreti vsaj grafično šolo, a odbor Društva slovenskih likovnih umetnikov je po temeljiti razpravi ugotovil, da obstoj šole s tem zneskom ne bi bil zagotovljen, zato naj se začete delo odloži do jeseni. Za nakup umetnin s mariborske razstave je banska uprava določila vsoto 20.000 din. Umetnine bo izbiral univ. prof. dr. Stele. S podporo 5000 din bo omogočila umetnikom, ki se za to zanimajo, obisk umetniških razstav v Benetkah in Milanu. Hkratu se je odločila, votirati znesek 100.000 din za tri velike dekorativne slike po motivih iz slovenske zgodovine, ki naj bi krasile avlo banske palače. Društvo je bankski upravi sporočilo željo, naj se to delo razpiše za javnim natečajem. Pobudo za to delo je dal akad. slikar Tratnik.

Namesto zadržanega prof. G. A. Kosa je tajnik prof. Mirko Šubič poročal o njegovem osnutku pravilnika Umetniškega sveta. Umetniški svet naj bi bil vrhovni strokovni organ društva, ki edini rešuje vsa umetniška vprašanja. Svet šteje 5 članov, ki jih voli redni ali po potrebi izredni občni zbor. Aktivno in pasivno volilno pravico ima vsak redni ali častni član. Kandidat, ki prejme pri volitvah največ glasov, fungira kot predsednik sveta, njegov namestnik je, kdor ima največ glasov za njim. Seje sveta so sklepne, če so prisotni vsaj 4 člani. Glas nenavzočnega preide na predsednika ali njegovega namestnika. Namen umetniškega sveta je, delovati za obogatitev umetniškega dela članstva. Njemu je pridržana odločitev o sprejemu članov, ki niso absolventi umetniških akademij, prav tako je njega pravica in dolžnost, črtati iz članskega se-

znama osebe, katerih delo ne nudi več umetniške kvalifikacije. Naloženo mu je tudi, da skrbi za razmestitev del na društvenih umetniških razstavah.

Ko je bil osnutek s spremembami, ki jih je sprožila živahna debata, sprejel, je tajnik sporočil še, da je odbor storil vse potrebne korake, naj bi bili člani, ki obiščejo razstavo v Benetkah in Milanu, deležni prostega potnega lista, prostega vizuma in prostega ali vsaj znižanega obiska razstav in galerij. Blagajnik prof. Šantel je nato prikazal sliko denarnega gospodarstva v društvu, ki kaže, da se organizacija v resnici postopno, sistematično sindikalizira. Čista imovina znaša nekaj nad 10.000 din. V imenu nadzornega odbora je prof. Sever čestital blagaj-

Vlomilska družba na poslu okoli škofje Loke

Zadnje dni je bila izvršena vrsta tatvin in vlomov — v petek so prišli nevarnega vlomilca, ki je menda član te družbe

Škofja Loka, 26. junija.

Nekaj časa smo imeli v škofjeloškem okraju mir pred tatovi. V zadnjih dnevih pa je bila izvršena vrsta manjših in večjih tatvin, ki kažejo, da imamo opravka s poklicnimi vlomilci. Oblastva si na vse kriplje prizadeva, da bi prišla zlikovcem na sled, a žal brez uspeha. Začelo se je v gorskem naselju Planici. Med tem ko so bili Valenčičevi na polju in okopavali krompir, se je priklutila k njihovu domu trojica moških. Eden je stal na straži, a ostala dva sta se splazila v hišo, kjer sta pretaknila omare in predale ter odnesla 1000 din v gotovini, štiri pare moških čevljev in čisto novo obleko. Nemara bi bili pobrali še kaj več, če bi jih ne bili opazili pri sosedu Kaltnekarju, in obvestili Valenčičeve o tatinskem posetu. Hkratu pa so Kaltnekarjevi mislili ujeti tatinsko trojico, kar pa jim ni uspelo. Tatovi so na begu odvrgli neko skrinjico z raznovrstnim tatinskim blagom in se umaknili proti gozdu. Ko je hotel Kaltnekar za njimi, sta se dva pajdaša obrnila proti njemu, eden z revolverjem v roki in drugi s kolo. »Pa pridi bliže, hudič, če si upaš,« se je zadržal eden in že sta oba izginila.

Kakšen dan pozneje so obiskali tatovi Reteče. Skozí pritrilno okno hišice zidarja Franceta Mačka tik postajališča se je splazil dolgooprstnik v jedilno shrambo, se založil z dobrotami za grlo in zelodec in izginil. Še iste noči so se potikali tatovi okrog domačije Ljudvika Habjanja na Go. dešcu. Bili pa so nekoliko nespretni, kajti njih rogoviljenje so začuli pri sosedu, ki so tatove prepoznali. Mnogo da misliti, da so hoteli vlomilci v Habjanov dom prav v noči, ko bi bil moral imeti Habjan doma večjo vsoto denarja.

Ni se še pogojevalo razburjenje zavoljo teh tatvin, ko so prispela poročila o tatvinah na Bukovici in v Knapih. Pri Vrbanetu so sredi popoldneva vlomilci odprli vrata z vitrihom in vdrli v hišo, med tem ko so domaći kosili seno in ga sušili. Tatovi so odnesli dva zlata prstana, zlato uro, nekaj obleke, hranilno knjižico za 15.000 din in še nekaj tisočakov gotovine. V znani gostilni pri Jeriču pa so se polastili več steklenic žganja, nekaj tobaka in pa kar okrog 100 litrov vina. V obeh primerih so opazili tatvino tedaj, ko so tatovi že odnesli pete.

Vrsta tatvin pa s tem še ni zaključena. Iz klavnice v škofji Loki sta izginili dve goveji koži, last mesarjev Hafnerja in Bogataja. Tat se je vzel na tehnično in skozí okno v klavnico, kjer je vzel koži.

Ta dni so okradili tudi posestnika Franceta Vilfana po domače Jurmana, na Cavrmu. Mož in žena sta šla kositi travo, delka pa je nesla v škofjo Loko prodajat češnje. Tatvina je bila izvršena od osme do devete ure zjutraj. Ker ni bilo nikogar doma, so se seveda tatovi počutili varni. Najprej so ustrahovali psa, potem pa so izrgali železni križ pri oknu. Zdi se, da

nika za njegovo vestnost in točnost. Zatem se je vnela mestoma precej razburljiva debata o vprašanju, kako daleč se-galjo samoupravne pravice klubov v okviru društva. Predsednik Kluba neodvisnih prof. Stane Kregar je poročal o incidentu, ki se je pripetil v zadevi banovinske podpore za obisk razstave italijanskega portreta v Beogradu. Klub je dal prvi pobudo za obisk in je zaprosil podpore, banka uprava pa je enega izmed članov Umetniškega sveta vprašala za mnenje in je na njegovo izjavo prošnjo kluba zavrnila, ker je medtem zaprosil podpore tudi društveni odbor.

O tem se je razvlekla dolgotrajna, nervozna debata, v katero so v imenu Kluba neodvisnih posegli zlasti predsednik Kregar, Pirnat, Sedej in Pregelj, v imenu društvene večine pa predsednik Vavpotič, Sever, Tone Kralj, Jakac, Loboda in Zorman, medtem ko sta skušala Drago Vidmar in Tratnik utreti pot kompromisni rešitvi. Zastopniki Kluba neodvisnih so zahtevali ponovno volitev Umetniškega sveta, v nasprotnem primeru da izstopijo iz društva. Razprava je bila mestoma zelo burna, a občni zbor se je zaključil brez končne odločitve.

Je tudi tokrat stal eden na straži, a drugi se je uveljavil v hiši. Vilfanovim so odnesli precej vsakovrstnega mesa, pet parov čevljev, dve obleki in povrh še dvojce hlače. Ko so prišli domači domov, so psa brž odvezali, menec, da bo žival sledila tatovom. A nič takega. Pes, ki je sicer izredno hud, je taval kar zmešan okrog hiše, ne da bi bil zasledoval moške. Sicer pa so morali vlomilci žival silno prestopiti, ker je bil pes ves zmeden. Tatvino je prva opazila dekla, ki je našla Vilfanov dom razmetan in v neredu.

Tatvina je bila dalje izvršena pri nekem posestniku v Dolu pri Sori. Tudi tu so izmaknili precej blaga in okrog 400 din v gotovini. O podobni tatvini poročajo iz Javornika pod Sv. Joštom, kjer so oplenili neko ženko.

Javnost toplo želi, da bi imela prizadevanja orožnikov čimprej kaj uspeha. Zdi se, da se zadržujejo tatovi v gmajnah in v gozdovih okrog gorskih grebenov med mestom in Sv. Joštom. Te dni je videla neka beračica pri Planici moške, ki so kuhali v gozdu. Po opisu so bili prav tisti, ki so vlomili nekaj dni prej pri Valenčiču. Eden je nosil srajco s kratkimi rokavi, drugi pa je imel na glavi okroglo belo čepico kakor kak južnjak.

Debeljaka Leopolda mnaša oblastva že poznaajo. Kako je tudi ne, ko pa so imela z njim že nekajkrat opravke. Debeljak je namreč nepoboljšljiv tatinski bratec. Svoje dni je pobegnil iz jetnišnice. Potem se je skušal uveljaviti pri posestniku Francetu Juguviču v Zabudci, pa so ga takrat prijeli. Kazni pa niso Debeljaka prav nič izpametovale. V petek je bil Debeljak z nekim pajdašem, katerega imena pa nikakor noče izdati, spet na poslu. V Logu, vasi v Poljanski dolini nedaleč od Škofje Loke, sta oprezovala pajdaša, kdaj bo hiša posestnice Marije Demšarjeve prazna. Domači, ki seveda niso slutili, kaj se je govalo za njihovimi hrbti, so šli na polje, tatova pa krast. Eden je stal na straži, a drugi se je splazil v hišo, stikal tamkaj za denarjem in ga nabral za 907 dinarjev.

Ze sta mislila nepridiprava, da bo vse v redu, ko je oni zunaj na straži pričel tolči s pestjo po polkni — znamenje, da je nevarnost tu. Tatova so bili namreč opazili sosedje in pričeli od vseh strani bližati se Demšarjevi hiši. V splošnem vpitju in klicanju sta imela Debeljak in njegov drug kmaj še toliko časa, da sta pobegnila od hiše in proti Poljanščici. Videč, da ni druge rešitve sta poskakala v vodo, a kljub temu je ušel le eden, dočim so Debeljaka ujeli. Demšarjevi iz Loga so brž obvestili orožnike iz škofje Loke, ki so Debeljaka aretirali in ga odvedli potem v zapore loškega občinskega zapora, nato pa bo izročen sodišču. Morali pa so ga ukleniti in zvezati in hoditi za njim z nabitiimi puškami, kajti Debeljak je ptič, ki

ima mnogo za ušesi. Najmanjša neprevidnost in gotovo bi bil ušel.

Pri aretaciji so našli pri njem še ves denar, ki ga bo dobila Demšarjeva nazaj. Imel pa je pri sebi tudi še 160 din, glede katerih bo moral še pojasniti, kako je prišel do njih. Debeljak namreč ni vaju dela, pa je zato skoro gotovo, da izvira ta denar še od katere izmed prejšnjih tatvin. Zanimivo pa je, da so našli pri njem tudi

iz časopisa izrezan članek, v katerem vam je vaš poročevalec leta 1936. poročal, kako so ga ugrabili v Zabudci. O Debeljaku nujno sumijo, da je zapleten v serijo tatvin, ki smo jih doživeli zadnje dni v škofjeloški sosesčini. Gre tedaj za aretacijo zelo nevarnega ptička, ki mu bodo zdaj oblastva temeljito pretipala njegovo preteklost.

Otroci žrtve očetne kisline

Po pomoti so trije otroci namesto žganja pili strup

Varaždin, 26. junija.

Hrvatsko Zagorje je takole v zdravstvenem oziru še močno zaostalo. Zato pač tam kakor še marsikje v državi otroci kaj lahko pridejo do alkoholnih pijač in se ljudje nič kaj ne zgražajo, če je otrok pijan. V petek se je v Klekovniku zgodila huda nesreča zaradi alkohola, ki bi ga bili trije otroci radi pili, a so po pomoti dobili v roke očetno kislo.

Kakor je pač zdaj običajno, so odrasli ljudje zaposleni na polju, otroci pa ostajajo sami doma. Tudi pri posestniku Kralju je bilo tako. Doma so se sami igrali pet-

letna Marica, njena dveletna sestra Pepica in poltretjeletni Stepan Solina. Po igri pa je predlagala Marica, da bi bili žganje. Prinesla je steklenico, v kateri naj bi bilo po njenem mišljenju žganje, a je v resnici bila v njej, očetna kislina. Otroci so napravili vsak en požirek. Nekaj trenutkov zatem so se že začeli vsi trije zvijati od silnih bolečin. Marica je začela klicati na pomoč. Pritekli so sosedje in malo kasneje še starši ter zapeljali otroke k zdravniku. Pomoč pa je bila prepozna in so vse tri žrtve svoje otroške lahkomišelnosti izdihale.

Čez drn in strn ...

DVA ZEMLJEVIDA

Stadion, ki se ta teden pripravlja za svoj veliki mladinski praznik, je bil s svojimi sportnimi napravami idealen prostor za prireditve dvoboja med Slovenijo in Julijsko Benečijo. (»Ponedeljski Slovenec«, 20. VI.). Med vsemi je bil najbolj privlačen že dolgo pripravljani lahkoletski dvoboj med reprezentancama Julijske krajine in dravske banovine. (»Jutro«, ponedeljska izdaja, 20. VI.).

Čigave reprezentance so se torej srečale v dvoboju? Dravska banovina ali Slovenija, Juljska krajina ali Juljska Benečija?

Ali si niso slovenski fantje nadeli malo prenerodno ime? V zadregi smo jih začeli šteti po mozh.

NA KITAJSKEM

Danes je Kitajski še prav tako brez moči proti strahotnim povodnim silnim tibetanskim vodam, kakor je bila pred 4000 leti, preden je stopil na prestol omenjeni cesar — inženjer Yü. Njega so Kitajci postavili za cesarja, ker se jim je zdelo verjetno, da jih bo rešil neprestanega strahu pred vodnimi katastrofami. In res jih je zgraditvijo velikanskih nasipov ob vodah za nekaj časa rešil. Toda le za nekaj borih stoletij. (»Slovenski dom«, 20. VI.).

Jadna jim majka, nesrečnim Kitajcem, ki imajo tako slabe cesarje, da lahko eden izmed njih reši deželo samo za nekaj borih stoletij! Le na kateri tehniški fakulteti je Njegov Veličanstvo inž. Yü pred 4000 leti dobil inženjsko diplomu?

SE ENA KITAJSKA

Tukaj se razliva Hoangho skozí ravnic, po strugi, ki si jo je bil izgrebel že pred milijoni let, ali pa po strugi, ki je Hoangho tod pot, katero je menjal doslej že kakšnih sedemkrat. To se pravi, pot je menjal večkrat, ampak sedemkrat je z vsoto temeljitostjo spremenil svoj tok. Sedanja struga leži v primeri s prejšnjo več sto kilometrov narazen. (»Jutro«, 21. VI.).

V takšnih velikih rečeh pač ne gre šmariti z resnico. Za eno od obojega se je treba brez pridržka odločiti: ali Hoangho teče po strugi, ki si jo je bil izgrebel

pred milijoni let, ali pa po strugi, ki je v primeri s prejšnjo več sto kilometrov narazen.

STRADAJOCI MADRID

Masto samo je skoro obupno gledati. Silno žalosten je pogled na trgovski del mesta. Celi sklopi velikih hiš so razdejani. V vsem tem delu mesta ni niti ene hiše, ki bi ne bila zadeta vsaj od ene granate. Skrivnosten je pogled v okna, od koder se ne odbija noben žarek solne svetlobe in skozi katera ne prihaja noben znak življenja. Okna so namreč vsa brez žip. (»Slovenec«, 22. VI.).

Takšen pogled se zdi nekomu skrivnosten? Človek bi takšno pisanje skoraj osu-mil, da mu je roko vodila piromanija. V resnici pa je bila piscu, ki je delal najbrž po nemški predlogi, skrivnostna samo beseda »unheimlich«: po naše bi se reklo, da mora biti človeku proketo žalostno, tesno pri srcu, kadar se mu odpre razgled na hiše, razbite od granat.

ZELEZNISKA NESREČA

Včeraj smo poročali o strašni železniški katastrofi, ki se je primerila ameriškomu luksuznemu ekspresu »Olympic«... Ko je vlak brzel čez most, ki ga je malo prej poškodovalo neurje, se je zrušil. Lokomotiva in 7 vagonov je treščilo v globočino. Rekevalci so imeli težko delo. Do kolen so morali klečati v vodi Custer Creek. (»Jutro«, 22. VI.).

Radi verjamemo, da so imeli reševalci težko delo, a da so morali do kolen klečati v vodi, še ni največja katastrofa. Človek je namreč tako ustrojen, da ne more bolj plitko klečati kakor do kolen.

SALAJ IN ŽANDARJI

Resnica je, da ima Salaj že od nekdaj intimne zveze z vlomilskimi in tatinskimi družbami v Zagrebu in dalje na jugu, a sam se je v zaporih že nekajkrat rad pobahal, da je v neposrednem stiku tudi z mednarodnimi organizacijami žandarjij. (»Jutro«, 22. VI.).

Salaj z žandarji? V resnici pa je samo škrtar v stavnicí zamenjal vrstice in je žandarje postavil tja, kjer so bili zločinci.

VROČINA NA ZBOROVANJU

Izredno vroče zborovanje so imeli pred nekaj dnevi učitelji iz okraja Sremska Mitrovica. Dve ostro ločeni skupini sta nastopili na zborovanju... Kako vroče je bilo na občnem zboru, dokazuje najboljši primer nekega učitelja, ki mu je med silno piam tečim govorom izpadel — zdrav zob. (»Slovenski dom«, 23. VI.).

Tile učitelji iz Sremske Mitrovice bi nam bili lahko za vzgled, kako naj človek s človekom ravna. Domala ves svet še dandanes živi po stari okrutni svetopisemski devizi »zob za zob«, plamteči govornik iz Sremske Mitrovice pa nas je opomnil, da mora človek za pošteno stvar darovati zob že kar tako.

— kra —

Praga pred zletnimi dnevi

Praga, 23. junija

Srce češkoslovaške, starodavna Praga, že utripuje v radosti in nemiru vesekolskega zleta. Zdi se, da je vse drugo stopilo v ozadje in da je zasijala nad Češkoslovaško prelestna vedrina prvih let po osvoboditvi. Vsa Praga je poplavljena z zastavami. Vavslavi trg in druga središča praškega življenja in prometa so prav posebno okrašena za zmagoviti pohod sokolskih čet. Trgovine so svoje izlozbe aranžirale nalašč za sokolske dni in spretni aranžerji so z vsemi mogočimi domisleki tekmovali med seboj, da bi čim lepše združili nacionalno in sokolsko idejo s svojo poslovno propagando. V majhnih trgovinah in drugih lokalih starega mesta se ta takma prav tako očitna kakor v znamenitih, velikih trgovinah praške City. Kdor ni mogel storiti drugega, je vsaj okrasil izložbeno okno z narodnimi barvami in z napisi, kakor: »Sletu zdarec ali »Vitáme vš« in podobno.

Praga se je vsa predala vesekolskemu zletu, saj je znano, da so ga lojalno pozdravili tudi idejni in strankarski nasprotniki sokolstva in da je za zlet nastopilo med Pražani popolno politično premirje. Zdrav narod, ki se zaveda svojega položaja v današnjem svetu, ne more v trenutkih, ko najbolj potrebuje dokazov svoje solidarnosti in svoje odporne moči, prepuštili sokolstvu igri strankarskih interesov. Skozí vse idejne in socialne boje sokolstvo je sokolstvo zmagovito preneslo Tyrševe ideale in vzdržalo mnoge preizkušnje svoje notranje moči. Tisti, ki so mislili, da ga bodo nove razmere likvidirale ali posunile na stranski tir kot bolj

tradicionalno kakor življenjsko plodno organizacijo, priznavajo sedaj, da je to vse-narodni pokret, ki bi ga bilo treba ustanoviti, če ne bi že tako krasno zrasel v svoji veljavi in moči. Mogočnata, disciplinirana sokolska armada, ki šteje nad 750 tisoč članov in članic, sodi med prve nacionalno-obrambene sile mlade republike. Dve sili sta danes na Češkoslovaškem popularnejši in priljubljenejši kakor kdaj v teh dvajsetih letih: češkoslovaška vojska in sokolstvo.

S tega vidika je razumljivo, da se je Praga, v kateri se je osredotočilo toliko češkega narodnega življenja, pripravila za glavne dni vesekolskega zleta kakor menda še nikdar doslej. Razumljivo je, da v tej poplavi zastav in praporov nastaja videz, kakor bi bili pozabljeni težki, napeti dnevi okrog 20. maja. V resnici pa so izkušnje tistih dni vključene v zletne manifestacije: vnovič in z vsem vnanjim poudarkom kaže češkoslovaški narod svojo voljo do svobodega, nezavisnega življenja, ker se zaveda, da ga je vreden, tako kakor vsi drugi svobodni narodi. Ni to demonstracija zoper nikogar, je pa tako naraven in potreben izraz nacionalne zavesti, kakor je bil kdajkoli prej in kakor bo potreben vse do tlej, dokler bo ta naravna pravica v kakršnikoli diskusiji.

Letošnje zletne slavnosti so tem večjega pomena, ker so združene s proslavo dvajsetletnice češkoslovaške republike. Te slavnosti bodo dale vnanji poudarek in slaj tisti notranji bilanci, ki jo pripravljajo na vseh področjih narodnega življenja. Dve desetletji svobodnega življenja pome-

nita v teh nemirnih, intenzivno živčnih letih mnogo več, kakor bi pomenila v drugačni zgodovinski dobi. Leta imajo dandanes več vsebine kakor so imela nekoč desetletja. Če skušajo češkoslovski kot tvorci in organizatorji republike ob njeni dvajsetletnici pregledati svoje sile in preudariti svoj položaj, je to več kakor razumljivo. Prav manjši narodi se morajo češče ozirati nazaj, da se s tem večjo vero in močjo poganjajo naprej. Kdor pozna češkoslovaške razmere, ve, koliko je svobodna država prinesla svojim državljanom — celo manjšinam. Narodna svoboda ne le za sam narod, marveč tudi za ostalo človeštvo. Češkoslovski so na enem najvažnejših in najbolj eksponiranih ozemel Evrope, tam, kjer se po Bismarckovi sodbi nahaja središčna točka srednje Evrope in ključ njene usode, organizirali državo reda, miru in demokracije, državo, ki je dovolj trdna, da vzdržuje srednjeevropsko ravnovesje, kakor ga potrebuje za svoj normalni razvoj ostala Evropa. Manjši sposobni narod bi najbrž ne bil kos taki nalogi, in Češkoslovski kažejo prav v teh zgodovinskih pomembnih dneh, da njihovim discipliniranemu ljudstvu ni pretežka niti ta naloga, ki zahteva mnogo treznosti, modrosti in samozatajevanja v prid splošnim koristim.

Praga se vseših sokolskih manifestacij ob dvajsetletnici češkoslovaške republike in daje ostalemu narodu vzor miru, discipline in narodne zavesti. Ne dvomimo, da bo njen vzgled blagodejno vplival na vse tiste množice, ki bodo ob glavnih sokolskih dneh navalele v češkoslovaško prestolnico. Po barvah praporov je opaziti, da Praga noče biti samo češkoslovaška;

štivne jugoslovenske zastave pričajo, da je vsemu navkljub ohranila zvestobo svoji slovanski tradiciji. Z druge strani kažejo ponekod zastavice prijateljskih evropskih in izvenevropskih narodov stremjenj Praga, da bi postala eno izmed mednarodnih središč. Novejši dogodki so jo potpisili v osredje svetovne pozornosti. Obenem je prevzela v nekaterih zadevah prejšnjo pozicijo Dunaja in si tako dokončno pridobila položaj srednjeevropskega središča. Vzlic vsemu, kar danes moti češkoslovaško življenje, vzlic vsem bojaznim, ki pa so večje drugod kakor na tem »političnem vulkanu«, kjer ljudje mirno opravljajo svoje vsakdanje dolžnosti, je praško življenje daleč od kakršne-koli depresije. Praga, srce Češkoslovaške, veruje, upa in ljubi. Veruje v človeštvo in v demokracijo, upa v mir in razumno re-

šitev vseh sporov in ljubi svobodo svojega naroda. Življenje teče v ritmu dela, organizacije, obrambe, napredka. Henleinove pretnje in Hlinkov defetizem ne moreta zlomiti trdga in preizkušnega češkega značaja. — Tu smo že tisoč let v boju za svoja tla in svojo narodno pravico, ponavljaje Čehi za svojimi voditelji, in tu se bomo borili še nadalje!

Sokolski gostje, ki z vseh strani prihajajo v Prago, bodo lahko razširili daleč po svetu pričevanje o tem, da je Češkoslovaška mirna, samozavestna in pripravljena za vse, kar bi utegnilo priti. Vsi Čehi, s katerimi smo govorili, so nam rekli: Po-vejte znancom in napišite v listih, da bedimo in da smo dobre volje! Nič lepšega ni mogoče sporočiti v tem hipu iz mesta, ki žari od barvnih simbolov svoje dvajsetletne svobode!

Umrl je naš dragi stric, gospod

VIKTOR KRANC

ČEVLJARSKI MOJSTER

v starosti 80 let.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 27. junija ob 6. uri pop. izpred hiše žalosti Cesta na Brdo št. 148.

Rožna dolina — Cleveland.

Žalujoči rodbini: JELOČNIK, SAJHER